XVI
20

1984/I.

KAPOCS

ERDÉSZETI ÉS FAIPARI EGYETEM
Központi Könyvtára
Sopron

A SOPRONI ÖREGDIÁKOK EGYESÜLETÉNEK LAPJA

JS

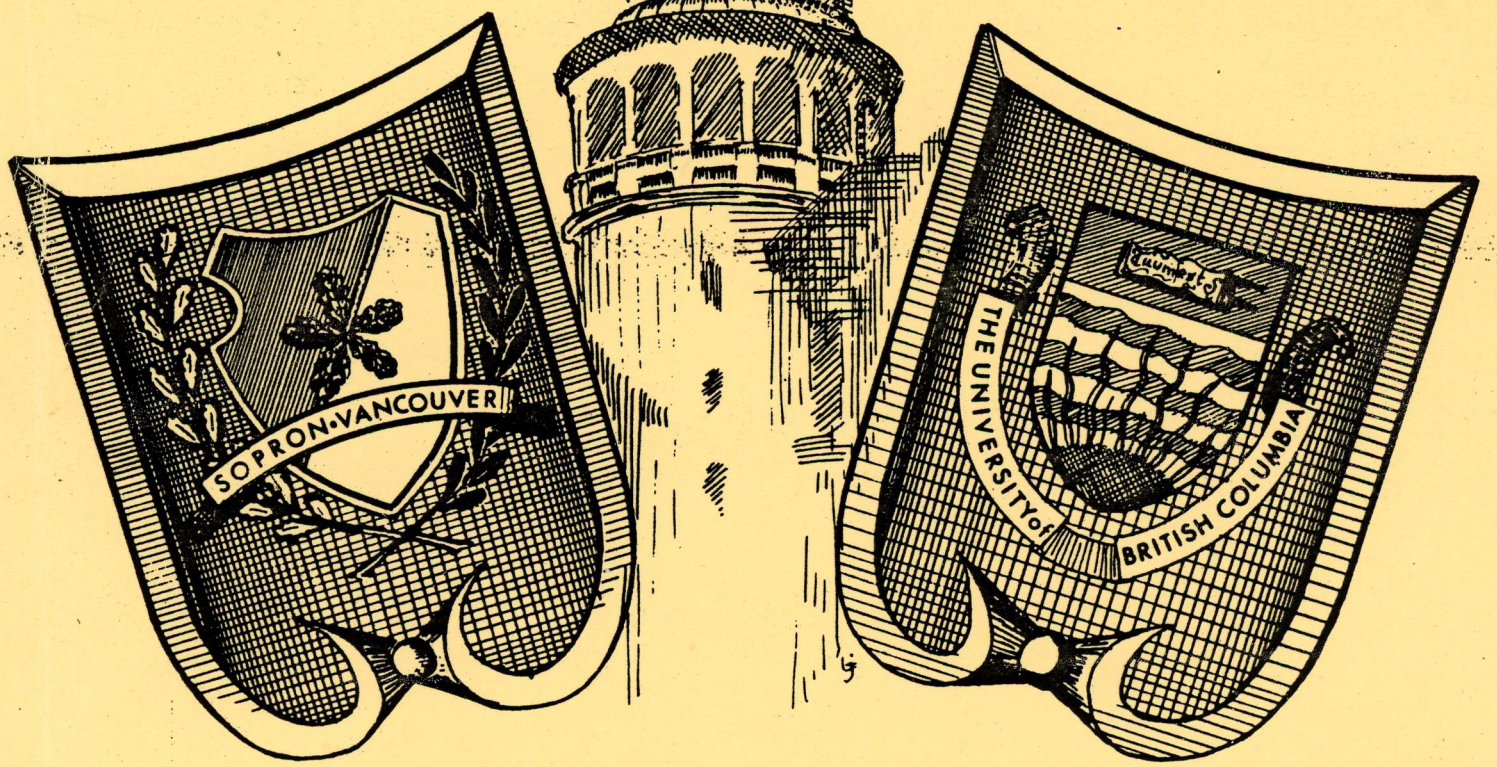

Selmec ~ Sopron ~ Vancouver

A SOPRONI ÖREGDIÁKOK IDŐSZAKOS KÖZLEMÉNYE

XV8. évfolyam, 20. szám, 1 9 8 4 . J a n u á r

SZERKESZTŐSÉG: SOPRON ALUMNI, Dr. PÁSZNER LÁSZLÓ;

UNIVERSITY OF BRITISH COLUMBIA, FACULTY OF FORESTRY.

VANCOUVER, B.C. C A N A D A . V6T 1W5.

T A R T A L O M J E G Y Z É K

Előszó	1
Hagyományaink kötelességek	1
Huszonhat éve Kanadában	4
A soproni egyetem karai állást foglaltak népünk szabadságharcának szent ügyében	5
Hozzászólás Dr Csapó Imre beszédéhez - Benkő Géza	7
Elnöki beszámoló az 1983-as bálról - Pendl Ferenc	10
Levél Prince Georgeból - Báthy Pista	11
Microsurgery on arm	12
Hozzájárulás a Kapocs költségeihez	12
Soproni Bál Victoriában - Németh Jóska	13
Volt ötödévesek 25 éves találkozója	13
Egy évvel menekülésünk után igy irtak rólunk otthon	14
Minden baleknak jut hely - Magyar Hirlap	18
Orlóci Laci nemzetközi egyetemi tanfolyamot vezetett az elmult nyáron Rómában	19
Külföldön élő erdőmérnökök konferenciája Sopronban - Bódig József	19
Tabló képek - Józsa Laci	20
Illuzió - Pintér Laci	21
Tabló kép 1896-ból	22
Selmecz-soproni főiskolás hagyományok - Dr Nemky Ernő	23
Üzenet a Szerkesztő Bizottságtól	17

E L Ő S Z Ó .

Karácsony és Uj Év alkalmával küldött szives üdvözleteket hálásan köszönik a Szerkesztő Bizottság tagjai. Szeretettel gondoltunk mi is a Soproni Erdészcsaládra a karácsonyfa alatt. Boldog Uj Évet kivánunk most mindnyájatoknak jó egészséggel békességben.

JS

HAGYOMÁNYAINK KÖTELESSÉGEK
1919 - 1956 - 1984

Selmec-Soproni kétévszázados hagyományainkat napirenden tartottuk amióta kint élünk a szabad világban. Nemcsak szivesen beszéltünk róluk és igyekeztünk a régi szokásokat, nótákat ápolni, hanem segitettünk jónéhány cimboránknak, akiket a hagyományirtó szovjet- helytartó rendszer otthon kiüldözött közülünk. Visszajöttek befejezni velünk tanulmányaikat Ifju Géza, Homoky Pista, Pálffy Csaba, Komondy Gyula; átjöttek a bányászattól Spándli Imre, Rabóczi Laci, és még jó néhányan csatlakoztak hozzánk, akik otthon be se tudtak kerülni egyetemünkre. Ilyen "balek" társunk lett Józsa Laci, Molnár Jóska, Füstös Árpád, és Pintér Laci. Megőriztük, ápoltuk anyanyelvünket, vallásunkat, résztvettünk az összmagyarság örökös érdekeit szolgáló társadalmi munkában, ahol lehetőség volt erre.

Nekünk a hagyomány otthon is a bajtársi összetartozáson tul ragaszkodást jelentett hazánkhoz és mindenek előtt magyar népünkhöz. Az ilyenféle öntudat 1983-ban Csoóri Sándor szerint hiányzik "az anyaországban élő tizmilliónál." Ha nem is tanitották ezt az iskolában mi 1956-ig magunkba szivtuk az igazi hazafiságot, magyarságtudatot a családban, a templomban és ápoltuk azt a magyar föld levegőjéből, a nép gazdag emlékeiből. Tudtuk mi a kötelességünk 1956-ban.

Büszkén vesszük elő a szabadságharc során 1956 október 27-én szerkesztett kiáltványunk tizenhét pontját, mint érett öntudatunk bizonyitékát. Ide csatoljuk most visszaemlékezésre. (5.o.)

Széchényi István, Kossuth Lajos és Petőfi Sándor hazaszeretete szellemében szerkesztette meg a pesti és soproni ifjuság a Szabadságharc követeléseit. Nem tanáraink, sem szüleink segitségével, hanem saját szivünk, saját eszünk sugallatából. Ők csak csatlakoztak hozzánk, legalábbis azok, akik elég bátrak és őszinték voltak. Tanáraink nem vezettek, hanem követtek és később segitettek minket kérésünkre./L.Igy irtak rólunk, 14.o/

A politikai érettség igazolása, hogy csaknem minden pont az emberi szabadságot követeli és csak öt pont /8-12/ főleg gazdaságpolitikai természetü. Hogy a gazdasági követelésekből néhány /10, 11, 12/ valahogy megvalósulhatott - az ma már elismerten - az 56-os forradalom eredménye. Szomoru valóság, hogy a többi csaknem teljes egészében ma is - 28 év után - reménység maradt. Az 1, 4, 7, 8, 10, 14-17- pontok a hazaszeretet érett bizonyitékai. Az 1-4 pontok, a szabadvilág legtermészetesebb velejárói, szóvá sem tehető álmok hazánkban. A 7 és 13 pontokban tárgyalt politikai megfélemlités kissé változott formában ma is féken tartja a bátor próbálkozókat, mint Csoóri Sándor, Rajk László, és a"Beszélőben"az ellenzéket megszólaltatni igyekvő bátor fiatalok. Az utolsó 4 pont követelései elhalványultak népünk tehetetlen fásultságában, az idegen, ellenséges életformák és szertartások kénytelen megszokottságában. Mi szégyenkezünk, az otthoniak szomorkodnak miattuk. Az anyagiasság hiányára jellemző, hogy csak egyetlen pont /11/ beszél a keresetről, a pénzről.

Magyarságtudatunk lényeges része marad a Selmec-Soproni és mostmár Vancouveri Erdész Hagyomány is. Ezért adjuk ki most kedves öreg firmánktól kapott, régi diákszokásaink teljes gyüjteményét. A valétaivet már korábban közöltük az 1979-80- számunkban. Az iv keret-rajzainak érdekes magyarázatát is olvashatjuk ott Dr Nemky leirásában. Most pótoljuk ehhez az eredeti tabló fényképét 1896-ból. Az akkor valetált összes bányász, kohász, erdész aláirását mutatja. Közöttük van három nagy erdész név; Róth Gyula, Papp Béla, Biró Zoltán, és a Hagyományok érdekes pótlásának szerzője Fozmán Gyula, akinek

tréfás irását a legközelebbi Kapocsban fogjuk közölni,hogy teljes legyen az emlék.
Róth professzornak oroszlánrésze volt áthozni főiskolánkat a Trianonnal elszakitott Selmecbányáról Sopronba 1919-ben. Ő kezdte megvalósitani az erdészeti oktatásban a modern ökológiai gondolatot. Papp Béla és Biró Zoltán hazánk akkor még teljes erdokincsének szervezői és vezetői voltak. Értékes emlék nekünk ez a Hagyomány. Hálásak vagyunk érte azoknak otthon, akik a magyar emlékeket-pusztitó rendszerben megmentették és most számunkra is hozzáférhetővé tették.

Mi tudjuk, hogy az 56-os hősök ma még gunyolt "márvány-táblája" nem időszerü sem Sopronban, sem Budapesten.Azt biztosra vesszük, hogy sokfelé lesz márványtábla, ha hazánk felszabadul a szovjet katonai megszállás és politikai diktatura alól. Mi soproniak nem érdemeljük azt, ami kijár a pesti hősihalottak emlékének, de elismerést igyekezünk kiérdemelni azzal, ahogy itt, az idegen baráti világban viselkedünk.
Hazánk irói, népünk lelkiismeretének szószólói minket is irányitanak. Ezek, élükön Illyés Gyulával számtalanszor mondották, hogy mi legyünk a magyarság szószólói a világ előtt. Természetesen a népé és nem a Szovjet-helytartó kormányé. Most jól ismert hazai iró üzeni, hogy " a kisebbségi magyarság ügyében az amerikai magyarság már eddig is nagyon sokat tett. Többet mint a hazai". - A hazai és a nyugati magyarság munkamegosztásáról szólva tőlünk diplomáciai tevékenységet vár "amely a magyar politikai taktikától és közvetlen érdekeitől eltér, de nem tér el a nemzet hosszutávu érdekeitól". Ez nem jelenthet mást, minthogy rá kell mutatnunk hazánk és népünk kiszolgáltatottságára, szellemi rabszolgaságára és főként arra, hogy népünknek nem természetes a szovjet kommunista rendszerben élni, a vallásoktatás elfojtását és idegen katonai hatalom megszállását türni. Ezt a valóságot a világ tudomására hozni a mi legszentebb hagyományos kötelességünk. A selmeci 1849-es forradalmi ifjusag, a Hüség Városának 1919-es népszavazó diáksága, és az 1956-os Szabadságharcos kiállás mind ezt kivánják tőlünk.

Ezzel fogjuk kiérdemelni a jövő elismerését, ami fontosabb a márványtáblánál is.
Tegyünk fogadalmat végül hagyományaink kötelezettsége alapján a bécsi Deák Ernő szavaival:" Az 56-os forradalom erkölcsi tőkéje változatlanul semmilyen körülmények között sem képezheti alku tárgyát." Mi nem akarunk Lenin "hasznos idiótái" lenni.

JS

HUSZONHAT ÉVE KANADÁBAN.

" Ma szivből köszöntünk "Magyar Kolónia"
Melyet szivébe zárt "British Columbia".
Két cimeres pajzsod megindultan nézzük -
Mindkettőre Isten áldásait kérjük: -
"...Viseljék szivükön méltó nemzedékek...,"
Árnyat ne vessen rá közöny és enyészet..!"
Susogják az erdők - mezőn a virágok:
"... Magyar Kolónia légy mindenben áldott..!"

-.-

Kérésem az uj nemzedékhez:

Az uj nemzedéknek, mely bennünket követ
Legyen minden tagja hites tolmács-követ
Képviselje sullyal szerte a világon:
"... Történelemmé vált a "salzburgi álom!.."

Áldó emlékezéssel

Nagy Ernő
67 Peterharow Rd
Godalming. GU 7-2 PL
Surrdy-U.K.
1983-10-08

Salzburg tartományban szétszóródott magyar menekültek volt gondozó lelkésze.
/: 1945-1957 :/

Nagytiszteletü Nagy Ernő volt az, aki Ausztriában segitségünkre volt Miss Joyce Biddel angol tanárnővel megteremteni a kapcsolatot Bécsben a Kanadai nagykövetséggel, illetőleg Pickersgill bevándorlási miniszterrel. A nagytiszteletü ur azóta is törődik velünk és szószólója Angliában az 1956-os forradalmi ifjuságnak.

JS

A SOPRONI EGYETEM KARAI ÁLLÁST FOGLALTAK NÉPÜNK SZABADSÁG-HARCÁNAK SZENT ÜGYÉBEN.

Az Egyetem határozott és egyhangu állásfoglalását a következő pontokba foglaltuk:

1. Követeljük, hogy a Kormány a további vérontás megszüntetése érdekében a z o n n a l vonja vissza azt a felkérését, amellyel a szovjet haderőt felkelőink ellen harcba állitotta. A békeszerződés alapján hasson oda, hogy a szovjet haderőt a lehető leggyorsabb ütemben vonják ki Magyarország területéről.

2. Elitélünk mindenféle diktaturát és félelemmentes életet követelünk.

3. Követeljük az emberi szabadságjogok legteljesebb biztositását: szólás-, sajtó-, gyülekezési- és vallásszabadságot egyaránt, továbbá az eszmék szabad áramlását külföldi viszonylatban is.

4. Szabad, független, demokratikus Magyarországot akarunk, amelyben v a l ó b a n minden hatalom a dolgozó népé. Ennek érdekében általános titkos választásokat követelünk az egész országban, több demokratikus párt részvételével, uj nemzetgyülés megválasztása céljából, mivel az eddigi nem teljesitette alkotmányos kötelességeit. A jelenlegi országgyülést és kormányt , személyi összetételénél fogva, nem tartjuk alkalmasnak az állam vezetésére és uj demokratikus választójogi törvény kidolgozására. Ezért követeljük, hogy a városok és községek nemzeti tanácsainak képviselőiből alakitandó uj, ideiglenes nemzetgyülés dolgozza ki az uj választójogi törvényt.

5. Követeljük az ugynevezett "káderanyag" nyilvánosságra hozatalát, majd megsemmisitését, a "káderanyag" összeállitóinak megállapitását és szükséghez képest felelősségre vonását, végül a "káder" szónak a mellőzését.

6. Nyilvános tárgyalást követelünk Farkas Mihály és társai bünügyében. Rákosi Mátyást, aki elsősorban felelős a közelmult minden bünéért, a vérontásért és az ország tönkretételéért, hozzák haza és állitsák a nép itélőszéke elé. Vonják

felelősségre Gerő Ernőt, Piros Lászlót és a szovjet fegyveres beavatkozás megtörténtének többi bünrészeseit is.

7. Követeljük az összes politikai perek és a koholt vádak alapján inditott gazdasági perek független bíróságon történő felülvizsgálását, az ártatlanul elitéltek rehabilitálását - közöttük Mindszenty hercegprimás rehabilitálását is - és a törvénysértésekért felelős személyek megbüntetését. Azonnal hozzák vissza a Szovjetunióba kivitt hadifoglyokat és polgári személyeket, beleértve az országhatáron kivül elitélt hadifoglyokat is.

8. Követeljük a Szovjetunióval fennálló politikai, gazdasági és szellemi kapcsolatok felülvizsgálatát és uj rendezését, a politikai és gazdasági teljes egyenranguság és az egymás belügyeibe be nem avatkozás elve alapján. Az eddigi függő helyzetünkből keletkezett károkért téritést követelünk.

9. Hozzák nyilvánosságra visszamenőleg a külkereskedelmi szerződéseinket és a véget nem érő jóvátételek valóságos adatait. Nyilt és őszinte tájékoztatást követelünk az ország uránérc készleteiről, kiaknázásáról s az orosz kocesszióról. Követeljük, hogy az uránércet Magyarország világpiaci áron, nemes valutáért szabadon értékesithesse.

10. Követeljük, hogy szakemberek vizsgálják felül és szervezzék át a magyar gazdasági életet. Vizsgálják felül a tervgazdálkodáson alapuló egész gazdasági rendszerünket, a hazai adottságoknak és a magyar nép érdekeinek megfelelően.

11. Követeljük az iparban alkalmazott normák revizióját, s a munkások és értelmiségi dolgozók bérének sürgős rendezését, annak szem előtt tartásával, hogy a legkisebb fizetések feltétlenül haladják meg a létminimumot.

12. Követeljük a parasztpolitika felülvizsgálását, továbbá a jelenlegi termésbeadási rendszer fokozatos visszafejlesztését, majd megszüntetését. Az egyénileg dolgozó parasztok a termelőszövetkezetekkel egyforma támogatásban részesüljenek.

13. Tiltakozunk az államvédelmi hatóságnak a magyarnép szabadságáért folytatott küzdelmébe való fegyveres beavatkozás ellen. Követeljük az államvédelmi hatóság megszüntetését s az államvédelmi teendőknek a rendőrség és a honvédség feladatkörébe utalását.

14. Követeljük, hogy a sztálini zsarnokságot jelképező, már eltávolitott Sztálin-szobor helyébe, a jelenlegi szabadságharc hőseinek és mártirjainak állitsanak méltó emlékművet.

15. A magyar nép önérzetét sértő jelenlegi cimer helyett állitsák vissza a régi Kossuth-cimert. A honvédség részére a nemzeti hagyományainkhoz méltó uj egyenruhát vezessenek be. Követeljük, hogy március 15. és október 23 /ez utóbbi október 6. helyett/ nemzeti ünnep és munkaszüneti nap legyen.

16. A nemzeti érzést sértő város-, utca-, üzem- stb. elnevezéseket változtassák meg.

17. A diákparlamentünk eddig hozott határozatait magunkévá tesszük. Az oktatók és a hallgatók továbbra is teljes egyetértésben és szilárd egységben küzdenek a szabad, független, demokratikus Magyarország megteremtéséért.

Sopron, 1956. október 27.

EGYETEMI TANÁCS

Fk.Soproni Egyetem MEFESz Bizottság - Győr-Sopronm.Nyomda V. Soproni telepe -F.V.: Krajac Márton.

HOZZÁSZÓLÁS Dr. CSAPÓ IMRE BESZÉDÉHEZ.

Elöször a Nyugatkanadai Magyarság-ban, másodszor a Kapocs 1982-es decemberi számában olvastam Csapó Imre barátunk mélyen elszomoritó beszédét, amelyet az évfolyamunk huszonötéves találkozóján, 1982. augusztusában mondott el, Sopronban.

Sokféle és meglehetősen zavaros megállapitásaiból csak egy-két

fontosabbat emlitek meg, melyekkel kint élő soproni kollegák között sokunkat felháboritott. Először is szeretném tudni honnan vette Csapó a bátorságot ahhoz, hogy a "nyugati államokba települt diákok nevében" -- tehát engem is képviselve -- a következőket állitsa.

" Hogy fiatal fejjel annyian elmentünk, annak nagyon sok és összetett oka van, és kinek-kinek más."

Micsoda téves okoskodás ! Először is egy héttel november 4.-e előtt senki nem álmodott arról, hogy elhagyjuk az országot. Különösen mi nem, az ötödévesek, akik pár hónappal álltunk a diploma szerzés előtt. Mindezek ellenére a kiözönlésnek csak két oka volt, és ezt otthon is ugyanolyan jól tudják, mint itt. Két orosz tank megjelent november 4.-én Sopron határában és pánik kitörését okozta. Az a két tank az elnyomás visszatérését és az emberibb, szabadabb élet reményének elvesztését jelentette és okozta a város és a soproni egyetem rémületét.

Miért kell ezt szépitgetni? Kiüztek hazánkból kétszázezer magyarral együtt olyan idegen katonai erők, akik két évtizeden belül másodszor lőtték rommá Fővárosunkat. Ez nem a mi szégyenünk, és nem nekünk kell magyarázkodni miatta.

" ... gyenge magyarságtudattal, sekély hazaszeretettel, mint amilyen a miénk volt ..." Maga a forradalom, amit az ifjuság vezetett, a pesti, a soproni tizenhét pont, mind az ellenkezőjét bizonyitja. Imre ezzel is elárulja, mennyire nem tudott 56-ban sem lépést tartani saját kortársaival, mint ahogy most is félreismeri az emigráció és benne a saját szerepét. A mi nemzedékünk igenis büszke arra, hogy a tizenegyéves szándékos magyartalanná nevelés ellenére egy emberként állt a forradalom oldalára, valamint kristálytisztán látta és pontokba tudta foglalni emberi szabadságjogának és hazájának érdekeit.

" Ezeket az érdekeket lehet jól és sokféleképpen rosszul képviselni" -- mondja Csapó és ugyanakkor beszédével bemutatja, hogy hogyan nem szabad képviselni az emigráció és az otthoni magyarság érdekeit. Amikor az emigráns feladja kritikus, ellenzéki szerepét, azzal nemcsak az "Ügyet" és emigráns társait árulja el,

de cserbenhagyja az otthoniakat is, akik helyett neki kellene elmondani, amit azoknak nem lehet.
Elszomoritó, hogy Csapó Imre barátunk mennyire eltévelyedett az elmult 25 év alatt az emigráció keskeny, rögös, de nyilegyenes utjáról. Az a megállapitása is, hogy "kevesen és későn kapcsolódtunk be az emigrációs életbe" csak a tájékozatlanságát bizonyitja. Az igaz, hogy Csapó Imrét bizony nem sokat láttuk magyar körökben emigrációnk első évtizedében, pedig Vancouverben korán, és sokan tevékenykedtek, amikor az egyházközségek, iskola, cserkészet, uj magyar ház alakult. Sajnos az is igaz, hogy fogyatkozunk. Sokan kiöregedtek, belefáradtak az emigrációs munkába. Lehetséges, hogy mire Imre barátunkból is kitört a "hazaszeretet" addigra már azt hitte, hogy az a kevés, akit talált, mind csak akkor eszmélt rá magyarságára, amikor jómaga. Talán e késői virágzás illatától szédülten kezdett pont az ellenkező irányban tevékenykedni, mint ahogy egy 56-ostól vártuk volna.
Lehangoló, hogy az alapjában jószándéku, idealista, "hidépitő" törekvéseivel csak fellazitja az emigráció egységét s ezzel elismerést szerez a behódolt hazai körökben. Ugyanakkor vancouveri kollegái felháborodva vádolják, hogy baklövéseket csinál. A manapság otthon tapasztalható viszonylagos jólét néha másokat is megtéveszt. Sajnos azt elfelejtik, hogy ezek az eredmények a kommunista elvek feladásának, elsorvadásának, tehát végső soron a forradalomnak köszönhetők. Ezek az örvendetes tények nem szabad, hogy elfeledtessék velünk a forradalom legfontosabb célkitüzéseit, amelyek még ma sem valósultak meg. Nem az élelemhiány, hanem a szabad választások hiánya és az idegen csapatok eltávolitási vágya vitte az embereket az utcára 56-ban. Erről megfeledkezni, és az elnyomóval alkudozni jellemtelenségre, vagy politikai vakságra vall.
Mindezekből csak egy következtetés vonható le: " Ha hallgattál volna, bölcs maradtál volna."

Victoria, B.C. 1983 Február 28 Benkő Géza

Elnöki beszámoló az 1983-as bálról.

Az idei bál a multévi ellenkezőjeként sikerült. Mig a mult évben talán 250-en jöttünk össze, addig az idén pontosan 100-an jelentünk meg. Az idei bál a Graduate Student Centerből át lett helyezve a vancouveri Magyar Házba. A Csárdás Tánc Csoport volt a vendéglátónk, s mondhatom a smorgasboard vacsora kitünő volt.

A bálon elhangzott beszámolóm rövid volt, mivel tudomásom szerint a soproniak közül senki sem halt meg, senkinek nem született gyereke, unokák azonban születtek bőven. Megemlitettem a "Sopron Chronicle" cimü könyvünket, amit eddig hiányzó adatok végett nem tudtunk kiadni. Felkértem azokat, akik még nem küldték be az önéletrajzukat, hogy minnél előbb küldjék el Pászner Lacihoz.

A táncot az idén a következő deputánsok nyitották meg:
Bandi Dawn, Bándi Péter lánya.
Dibuz Balázs és Péter, Bruckner Jutka és Dibuz Jenő két fia.
Ping Cathy és Frank, Ping Feri lánya és fia.
Zilahy Monica, Kaffka Péter unokája.

Mindnyájan büszkén tekinthetünk a második és harmadik generációra.

A kitünő zenét a Young Europeans zenekar szolgáltatta, s mivel elég hely volt a tánc parkettán, mindenki táncolt és a hangulat kitünő volt. Amikor a zenészek 1:30-kor elhallgattak a társaság java még ott volt és még egy órát elbeszélgettünk. A nótázás elmaradt, mivel ugy látszik, hogy a jobb énekeseink nem jöttek el az idei bálra. Mondanom kell azonban, hogy a volt negyedévesek igazán kitettek magukért, mivel arányban a többi évfolyamhoz, ők voltak a legtöbben az idei bálon.

Az anyagi oldalon $ 350-t veszitettünk, amit aztán a "Kapocs" pénzből vettünk ki. Egyenlóre $ 2000 körül van a "Kapocs" bank számlán, amiből $ 7-800-t ki fogunk adni a jelenlegi szam gépelésére, sokszorositására és póstázására.

Tervezett összejöveteleink 1984-ben a következők:
- Február 4-én szakestély, Kocsis Tibor rendezésében.
- Augusztus utolsó vasárnapján a szokásos piknik.
- Október 6-án a hagyományos bál Victóriában. A rendező gárda tagjai Németh József, Benkő Géza, Viszlai János, Kováts Miklós és Vlaszaty Ödön.

Ezennel szeretném megköszönni a segitséget, melyet rendezéseinkben többen nyujtottak, de Józsa Laci, Kocsis Tibi és Vlaszaty Dönci végezték a munka javát, ezért ugy illik, hogy őket névszerint is megemlitsem.

Az Association of B.C. Professional Foresters által megrendezett ünnepélyen felvett fényképek másolata a negativokkal együtt nálam van. Ha valaki képeket szeretne rendelni, lépjen érintkezésbe velem.

Pendl Ferenc
Az 1983-as bál elnöke.

Levél Prince Georgeból.

Kedves Diák Társaim! 1983-01-10

Amikor 1976-ban rákkal kezeltek a soproni öregdiákok jóvoltából egy segély alap létesült a családom részére. Istennek hála ugy néz ki, hogy megusztam a dolgot.
Az alapot zároltuk és az ebben maradt közel 200 dollár sorsáról akarok dönteni.
Javaslataim a következők:
1./ Visszajuttatom az összeget a Sopron Alumni részére, rendkivüli segély céljára;
2./ A Cancer Society részére adományozom, vagy
3./ Egy erdészeti munkás gyermekének a megsegitésére adományozom a Soproni Erdészek nevében.

A mellékelt cikkekből tájékozódhattok ezen esemény felől.
Persze az összeget harmadolni is lehet, vagy másképpen megosztani.

Gondolom meglepődsz, miért is konzultállak, de ugy érzem furdalna a lelkiismeretem, ha az általatok nyujtott segitség maradékának sorsáról nem tájékoztatnálak benneteket.
Kérlek minél előbb tudatni a véleményedről, amelyet ugy veszek, mint a Sopron Alumniét. Az én egyéni véleményem a 3. eshetőség mellett áll.

Üdv az erdésznek
Báthy Pista

Pista javaslatát elfogadtuk és megkértük, hogy adományozza a fennmaradt összeget a "Julie Mc Cully" alapra. Az eddigi eredmények a következő cikkből láthatók:

MICROSURGERY ON ARM

'Tingling' a good sign

Julie McCully, the Prince George youngster who captured the hearts of hundreds last February when she needed $20,000 to correct her useless right arm, is celebrating her 12th birthday.

The fair-skinned, strawberry blonde is delighted with her cake, candles, party and gifts, including a pair of fluffy white rabbits, but her greatest satisfaction is a "tingling feeling" in her arm.

When asked about her condition she replied," I'm feeling real good. I have a bit more feeling now — a tingling in my hand and between my shoulder and elbow, but no movement yet."

Her arm became useless more than two years ago when a falling tree fractured her arm, broke her collarbone and severed nerves connecting arm and shoulder.

The operation was put off for more than a year because the family couldn't afford the rare microsurgery in the United States until a front-page story in The Citizen prompted an outpouring of donations totalling more than $30,000.

Julie, who lives at Clear Lake Sawmills with parents Mae and Allen, recently visited Dr. P. Gropper in Vancouver for a check-up.

"He said everything looks good, but expects it will take at least two years before I can begin to use my arm," she said.

She receives physiotherapy involving exercises to develop muscles three times a week.

"She has to build shoulder muscles in order to get rid of her arm sling, but at this stage the sling is necessary because the weight of her arm would damage shoulder ligaments," said her mother.

Jellachich Laci bátyánk mult februárban $ 25.- hozzájárulást küldött Miamiból a Kapocs költségeihez. Köszönettel nyugtázzuk segitségét.

JS

SOPRONI BÁL VICTORIÁBAN

A hagyományos Soproni Homecoming Bált ez évben Victóriában tervezzük megrendezni, az egyetem most épült remek Faculty Club-jában.
A klub igazgatója, a mindnyájunk által jól ismert Vlaszaty Dönci, aki a bál sikerének érdekében ismét készségesen felajánlotta sok éves szervezői tapasztalatait.
A vezető bizottság már meg is kezdte az előkészitő munkálatokat és a tavasz vége felé a meghivók kiküldését megelőzően egy külön, részletes felvilágositást fog nyujtani.
Dátum: 1984 Október 6, szombat.
Hely: Faculty Club, University of Victoria, B.C.

MÁR MOST JEGYEZD BE NAPTÁRODBA EZT A FONTOS DÁTUMOT!

A rendezőbizottság elnöke
Németh Jóska

Volt ötödévesek 25 éves Találkozója.

A következő beszédet Dr. Leskó György mondta el a 25 éves találkozó előestélyén megrendezett vacsorán.

Sopron 1982. augusztus.

Kedves Barátaink, tisztelt vendégeink és kedves kollegák!

Most ugy érzem magam, mint az a mesebeli király, akinek az egyik szeme sir, a másik meg nevet. Az egyik szemem nevet, mert örül, hogy ujra láthat Benneteket. A másik szemem meg sir azokért, akiket már nem tudok viszontlátni, és azért is, mert olyan messze sodort a sors Tőletek és szeretett hazánktól. Az egyik szemem még azért is nevet, mert örömmel mondhatom Nektek, hogy Nyugat Európában és Észak Amerikában sikerült megalapoznunk a magyar erdész hirnevét az elért eredményekkel. Ezért elsősorban Nektek jár köszönet kedves Tanáraik, mert Tőletek tanultuk meg az erdő, és szakmánk szeretetét, és Ti tanitottatok bennünket logikus mérnöki gondolkozásra.

Ezért elszakithatatlan szálak füznek bennünket hozzátok és Sopronhoz. S, ha távol hazánktól körünkben gyakran felhangzik a régi diák nóta:

Ha egyszer majd a végzet .....

Egy évvel menekülésünk után igy irtak rólunk otthon.1957-10-06.

Sopronban sok a magyar történelmi emlék. Az egyik ház falain márványtábla hirdeti, hogy itt járt Mátyás király; tartottak itt koronázást, országgyülést, sőt egyik-másik Habsburg király fellovagolt a bécsi dombra és szablyájával legyintett a négy világtáj irányába, ennyit - de nem többet - tett a "magyar birtok megvédése" érdekében...
A legujabb történelmi emlék 1956 október-novemberi eseményektől datálódik. Márványtábla róla nincs és nem is lesz.
Sopronba is megérkezett egy nyugatról küldött Horthy-tiszt, felvette a "Pista bácsi" nevet, megszervezte az erdőmérnöki főiskola bizonyos "forradalmár", ejtsd hőbörgő nacionalista hallgatóiból a "D"-csoportot, letartóztatták a főiskola marxista tanszékének oktatóit, a városi pártbizottság tagjait... Szóval: elindult az ellenforradalom.
November 3-án megjelent a város határában egy szovjet páncélos egység, hogy megakadályozza a fegyveres nyugati fasiszták esetleges bevonulását. "Pista bácsi" nyomban eltünt. "Nosza rajta - határozta el néhány szovjetellenes diákvezér - most elérkezett a hőstettek ideje". Szereztek a tüzérlaktanyából néhány ágyut, lesbeálltak a műút egyik fordulójánál, és amikor közeledtek a szovjet tankok, reájuk irányitották...
Közeledik a vezető tank, parancsnokának félteste kiemelkedik a páncélos tornyából és a tátongó ágyucsövek láttára szeme se rebben...
- Tüz! - hangzik a parancs. De az ágyu nem sül el. /Nem tudni, a tüzérek szedtek-e ki belőle valamit, mielőtt átadták a diákoknak, vagy nem tudták elsütni./ A szovjet páncélos egyre közeledik, az ágyuk mellett megáll, és a szovjet tiszt tolmácsa

segitségével szól a diákokhoz: "Menjetek az iskoláitokba, folytassátok a dolgotokat, tanuljatok!..." És megy tovább.
Egy revolverlövés sem dördült el. Igy történt, hogy Sopronban az ellenforradalom teljesen vértelen volt.
A diákok a "hőstett" után otthagyták az ágyukat, eldobálták a puskákat és revolvereket, rohantak vissza az egyetemre.

"A pokolba vezető ut jószándékkal van kikövezve"

Nem a diákok voltak a főbünösök. A forrófejü fiatalokat megszéditette a nacionalista agitáció borgőze. A fő felelős néhány karrierista és soviniszta felfogásu egyetemi oktató, élükön Roller Kálmán, volt igazgatóval. Ezek november 4-én érezték, hogy baj lesz, felelni kell majd tetteikért. Ekkor lelkiismeretlen politikai spekuláció kezdődött a szerencsétlen megszéditett fiatalokkal, amely visszhangot is kapott akkoriban a nemzetközi sajtóban.
Elterjesztették a főiskolákon a hirt, hogy minden soproni diákot deportálni fognak, ellenben Ausztriában, Salzburgban az osztrák kormány megnyitja a magyar erdőmérnöki egyetemet. Osztrák és magyar tudós professzorok fogják őket tanitani! Ösztöndijat fognak kapni,schillingben az osztrák kormánytól!... Talán még autókat is vehetnek a szorgalmas diákok!
Ez volt az igéret. Szépen hangzott. Sokan elmentek ....
És mi a valóság?
A valóság a menekülttáborok zsufoltsága, hig árpakávéja - amiért sorba kell állni -, reménytelen, fullasztó légkör. A valóság az, hogy Magyarországról senkit sem deportáltak, de megkezdődött a főiskolai oktatás...
A soproni erdőmérnöki főiskola diákjainak és előadóinak kétharmada maradt hü hazájához, tovább tanul. /Ez a legrosszabb arány az egész országban./
Ujabb hir terjedt el a menekülttáborban: a kanadai kormány magyar főiskolát rendez be Kanadában az erdőmérnököknek. Mindenki ösztöndijat kap! Ha végeznek, busás fizetéssel erdőmérnökként helyezik el őket. Az autó már nem kétséges!

Ez volt az igéret. Vagy százan átrepülték az óceánt.
És mi a valóság?
A kanadai őserdők léteznek még, és a fakitermelő vállalatok hajlandók a fiatal, egészséges magyar férfiakat szerződtetni favágónak! Persze az ottani legalacsonyabb fizetés mellett. A soproni diákból igy lett bérletörő, favágó a kanadai őserdők fagyos poklában.
A pokolba vezető ut jó szándékkal van kikövezve. A soproni erdőmérnöki főiskola Kanadába szakadt hallgatói az utóbbi hónapok tapasztalataiból ismerték meg ezt a dantei igazságot. Nem kétséges ugyanis, hogy az októberi eseményekben részt vett diákok tulnyomó többsége - noha volt köztük néhány ellenforradalmár is - jóhiszemü fiatalember, aki azt hitte, hogy a magyar népért, az igazságért harcol. Elhitték a nyugati rádióknak és agitátoroknak, hogy ami itthon van, az "propaganda", és ami a nyugati határon tul van, az az "igazság".
A lágerekben a kanadai város-faluk a gyalogos számára végtelennek látszó utjain, és a kanadai erdőkben elmélkedve megismerték az igazi igazságot. És ez az igazi igazság igy hangzik:
A salzburgi magyar erdőmérnöki egyetem - nyugati propaganda, az álmok világába tartozik!
A kanadai magyar főiskola - nyugati propaganda, az álmok világába tartozik, amellyel magyar fiatalokat csaltak ki favágónak, olcsó bérért a kanadai őserdőkbe.

A soproni erdőmérnöki főiskola müködik - ez igazi igazság.
A magyar állam, a magyar nép pénzén fenntartja ezt az iskolát, kitünő tanárokat, szállásokat ad a diákoknak, állami ösztöndijat a jó tanulóknak, és a magyar diákokból erdőmérnökök lesznek - ez igazi igazság.
Kanadában azért mégis van a magyarok számára iskola, az élet szomoru iskolája, amelyben a hazug nyugati propaganda ugy fürészelte el a fiatal életpályákat, mint a favágók a sudár fatörzseket.

A soproni diákok is kezdik levonni a tanulságot ebből az iskolából, egymás után irják leveleiket a soproni főiskola igazgatójának: "Kérem, vegyenek vissza a főiskolára, haza fogok jönni.." "...Tettem felett nem bánkódni akarok, hanem azt helyrehozni.." "Az Alföldet szeretném erdősiteni, ez volt és maradt a vágyam..." stb.

André Béla már meg is érkezett Kanadából, és ismét a soproni erdőmérnöki főiskola hallgatója.
Elmentek százan, de a soproni magyar főiskolán nincs diákhiány. Ebben az évben egy helyre négyen is jelentkeztek.
A "civitas fidelissima" a hüséges város hüségre neveli a fiatalokat, s bizalmat, támogatást érdemel.

L.M.

ÜZENET A SZERKESZTŐ BIZOTTSÁGTÓL.

Néhányan panaszkodnak, hogy a Kapocsban angol nyelvü cikkeket teszünk, ritkán publikálunk és a minőség gyenge. Szeretnénk olvasóink figyelmét felhivni arra, hogy a csoportunk több mint 95 %-a angolul beszél, s ezért egy eredeti angol cikk többet jelent számunkra, mint egy angolból forditott magyar szöveg.
A Szerkesztő Bizottság önkéntesen dolgozott az utóbbi 19 évben és sok időt forditott a Kapocs szerkesztésére és a hagyományos bál megrendezésére. A cikkek jó részét magunk irjuk szélesebb közremüködés hiányában. A Kapocs gépelése, sokszorositása és póstázása a bál nyereségéből jött eddig. Sokkal elfogadhatóbb lenne a kritika, ha olyanoktól kapnánk, akik irásukkal és anyagilag is hozzájárulnának, hogy a Kapocs szellemileg is gyarapodjon.

Tisztelettel a Szerkesztő Bizottság

Egy kiváló kollégium gondjai

Minden baleknak jut hely

A soproni Erdészeti és Faipari Egyetem Fekete Zoltán Kollégiuma tavaly elnyerte a Kiváló Kollégium címet. Közösségi munkájuk valóban minden elismerést megérdemel. Különösen akkor, ha szemügyre vesszük: milyen mostoha viszonyok között próbálnak kellemes diákéletet teremteni maguknak.

— Ez a mi *önműködő* ágyunk. Az ember belefekszik, az ágy összecsukódik, hogy ki se lehet kászálódni belőle — mutat körül a kollégiumi szobában *Simor Árpád*, a soproni Erdészeti és Faipari Egyetem kollégiumi bizottságának titkára. Az ominózus fekvőhely új korában — vagy húsz évvel ezelőtt — praktikus darab lehetett. Támláján polc, felhajtható heverőrészén asztallap. Most már azonban igencsak rozoga állapotban van, egy erőteljes mozdulattól összecsuklani látszik. S hogy nemcsak látszik, erről a titkár mesél — utólag vidám — történeteket.

— De azért nem akarok panaszkodni — teszi hozzá. — Már csak huszonhárom van ebből a fajtából. A többit kicseréltük.

Év végére üres ágyak

A soproni egyetem és kollégiuma talán az ország egyik legszebb környezetében található. A hegyoldalon gondozott botanikus kert fogja körül az épületeket. Az egyetem félezer diákjának ez a mindennapi környezete, hiszen többségük *kollégista* is. Csak tíztizenöt százalék a helybeliek aránya. A többiek az ország közelebbi-távolabbi vidékeiről érkeznek. A kollégium papíron ugyan csak 383 személyes, azonban rendszerint *ennél több* hallgatónak szorítanak helyet.

— Még nem tudjuk a végleges adatokat — mondja Simor Árpád —, de az idén alighanem többen *kiszorulnak* a kollégiumból, körülbelül százhúsz diáknak nem jut hely. Minden *„balekot"* (elsőéves) fölveszünk, később dönt a kollégiumi bizottság a szociális helyzet, és a tanulmányi eredmény alapján, hogy ki marad bent. Igaz, általában csak összel nagy a zsúfoltság, tavaly év végére húsz-harminc üres ágyunk maradt. Sopronban 800—1000 forintért már meglehetős *albérletet* lehet találni, sokan kiköltöznek: egyedül vagy többen összefognak és lakást bérelnek. Egyelőre azonban szükös a hely, ezért a tanulószobákba is ágyakat teszünk.

Holott szükség lenne rájuk *a tanuláshoz* is. A szobák egy részében régimódi polcos íróasztal van, három fiókja jelzi, hogy ennyien tanulhatnának rajta. Lehet, hogy három általános iskolás el is férne, de felnőttből inkább csak egy. És ezen az egyetemen mérnökhallgatók tanulnak. *Albert Ernő*, a KISZ szervező titkára az ujjain számolgatja, hány *rajzgép* van a kollégiumban. Összesen hét. Elkelne a duplája. De azzal a héttel is beérnék, csakhogy leselejtezett régi gépek, legalább kettő mindig *„rossz"* közülük.

A női mosdó ajtajából visszahőkölök. A falon átüt a víz, rég lepergett a festék, omlik a vakolat. A csövek rozsdásak, zöldes, mohaszerű penész lepi őket.

— Pillanatnyilag háromfajta *lábgombásodást* ismerek név szerint, azok közül, amiket itt szerezni lehet — mutat körbe Simor Árpád a zuhanyozóban. — Egyetlen mosdóban helyezték el úgy a lefolyót, hogy a terem mélyebb pontjára kerüljön. A többiben *kiemelkedik* a padlóból. Képzelheti, mi van a mosdókban fürdés után. Szintenként csaknem százan lakunk itt, nyolc zuhanyozó van. Az órarendünk pedig olyan, hogy redszerint *egyszerre* megy mindenki fürdeni. A bűzelzárót úgy alakították ki, hogy *visszajön* a szag. A csövek nem bírják a terhelést, vizesek a falak, beázik a folyosó, némelyik szobába becsurog a szennyvíz.

Jó szerencsét!

— Több mint kétmillió forintot költünk ebben a tanévben bútorcserére. Már előbb is hozzáfogtunk volna, de volt egy rendelet, mely szerint közületek nem vásárolhattak lakossági ellátást szolgáló bútorokat. Amint ezt föloldották, a régi épület 265 ágyából kétszázat kicseréltünk, egy részük már meg is érkezett. Vettünk 165 új íróasztalt, kétszáz polc pedig az egyetem tanműhelyében készül — tájékoztat a várható változásokról *Igmándi Zoltán* rektorhelyettes. — A mosdók állapota valóban *lehangoló*. Négy-öt éve újították föl a vizesblokkot, ennek számításaink szerint tíz-tizenöt évig ki kellett volna tartania... Már keressük a tervezőt, jövőre szeretnénk rendbe hozatni a mosdókat. A legjobb megoldás persze az lenne, ha nyaranta egy-egy szintet *felújíthatnánk*, így hatnyolc évenként mindegyik sorra kerülne. Csakhogy rendszerint nyáron is *telt ház* van nálunk. Az idén is volt nyári egyetem; itt üdülnek a MEDOSZ dolgozói, szerződést kötöttünk más egyetemekkel, csereüdültetésre, ezeket a vendégeket is fogadnunk kell. Néhány turnus erejéig igényt tart az épületre a megyei tanács is, és persze az Express Utazási Iroda. Ráadásul ebből az egyetemnek gyakorlatilag *nincs anyagi haszna*, amit felújításra költhetnénk, csak a személyzetnek járó külön juttatásokat tudjuk fedezni.

Mind e nehézség ellenére tavaly kiváló kollégium lett a soproni egyetemé.

Elindult valami

— Az erdészek között van valami, ami jobban fölszerelt helyeken sem mindig található meg: *nagy az összetartás, figyelnek egymásra*. Azzal kezdődik, hogy mikor a balek beteszi a lábát a koleszba, kap egy „firmát", (felsőbb évfolyamost), aki segít, eligazítja az egyetemi életben. A balekok nevet is kapnak, ami a „valétálásig" (búcsúzás) rajtuk is marad. A balekok oktatásban is részesülnek, elsajátítják a diákélet hagyományait, megismerik az egyetem múltját és természetesen *a balek-tízparancsolatot*, melynek első pontja: balek kuss! (Ami érthető is, hiszen a hagyományos szöveg szerint „a balek zöld hasú, poros fülű, ész és értelem nélküli véglény, amely minden tekintetben az isteni fényben tündöklő firmák támogatására szorul"). S a soproni diákok máig is a hagyományos *„jó szerencsét"* köszönéssel üdvözlik egymást.

— Vannak más programjaink is — folytatja a kollégiumi titkár. — Igaz, *kevés* a klubszobánk, s csak azzal a feltétellel adjuk oda egy-egy évfolyamnak, hogy *tartalmas programokat* szervezzenek. Van fotókörünk, vitakörünk, egyetemi újságunk, jól működik az *Ürmös* néptáncegyüttes. Most szervezzük a barkácsműhelyt, azzal a reménnyel, hogy a viszonylag fiatalabb faipari karon — 1957 óta működik — is megteremtsük az erdészekéhez hasonló összetartás alapját. Százezer forintot kaptunk mint kiváló kollégium, ezt *a klubszobák felszerelésére* költjük. Igaz, hogy még elég áldatlan állapotok vannak a kollégiumban, de végre az idén elindult valami...

Rehák Aranka

Vegyes bajtársi érzéssel olvassuk a hazai Magyar Hirlap beszámolóját Soproni Alma Máterünk Kollégiumának életéről. Szomoru hogy a feljavult gazdasági életben ilyen visszamaradott életszinvonal uralkodik erdész-testvéreink otthonában. Milyen lehet a helyzet máshol, ha a soproni "kiváló" minősitést kapott? Örömmel olvassuk otthoni barátaink jókedvü bizakodó terveit, amit nyilván a tradiciós Selmeci szokások fölelevenitése táplál. 1956 adta vissza nektek Cimborák legnagyobb értékünket a Hagyományokat!

JS

ORLÓCI LACI NEMZETKÖZI EGYETEMI TANFOLYAMOT VEZETETT AZ ELMULT NYÁRON RÓMÁBAN.

A botanikai tudományok nemzetközi intézete /International School of Vegetation Science/ 1983 juniusában angol nyelvü tanfolyamot rendezett Rómában, az ottani egyetem Növénytani intézete gondozásában, az Ökológia és Rendszertan Mennyiségtani Módszerei cimen. 12 előadó és 15 tanácsadó tanár vezette a kéthetes munkát Dr Orlóci László a Kanadai Londoni egyetem bio-statisztikus professzora igazgatói irányitása alatt. Az oktatók 12 országból jöttek, közöttük egy Magyarországról. Kanadát négyen képviselték, ketten a vancouveri egyetem neveltjei.

JS

KÜLFÖLDÖN ÉLŐ ERDŐMÉRNÖKÖK KONFERENCIÁJA SOPRONBAN.

A Soproni Erdőmérnöki és Faipari Egyetem és a World Federation of Hungarians egy tudományos értekezletet tervez 1986 Augusztus második felében Sopronban. Az értekezlet résztvevői a külföldön élő magyar származásu erdőmérnökök lesznek. Hasonló alapu értekezleteket már rendeztek a kémiai és orvostudományból Magyarországon. További részleteket a Kapocs közölni fog későbbi számaiban.

Bódig József, Ph. D
Egyetemi tanár
Colorado State University

TABLÓ KÉPEK

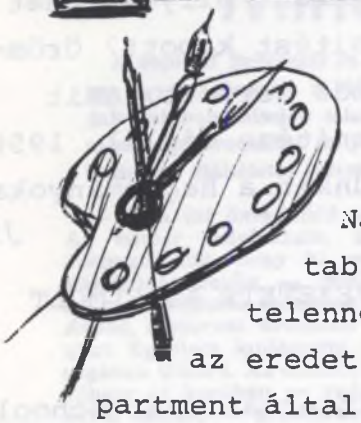

Kedves Kollegám:

Nagy megerőltetésem ellenére a tabló képek sokszorositása sikertelenné vált. A helyzet a következő: az eredeti negativok a UBC Extension Department által készültek a 60-as évek elején. A méreteik 5 x 7 inch és ez a méret egy "dupla élü kard".Óriási nagyságuk kitünő részletet biztositanak kinagyitáskor; ugyanakkor Vancouver nagy városában egyetlen egy "profi" laboratoriumot találtam, ahol ekkora negativot kezelni tudnak a "nagyitó masinában". A Commercial Illustrators /ph.684-8467/ mester embere /Dave Laker/ a következő árakat idézte: egy példány 8x10-es kép egy negativból $ 15; hat másolat egy negativból $ 10/print; 15 másolat /vagy több/ $ 8/print. Sajnos még a "contact print"-ek is $ 7.50-be kerülnek /természetesen ezek 5 x 7 in. nagyságuak/.

A Kapocsban lehozott "hirdetésem" a következő "kudarc" eredménnyel szerepelt: átlagosan minden évfolyamról 5 példanyt rendeltetek.

A fenti tényekre való tekintettel itt mellékelem a "money order"-odat /csekkedet/.

Üdv az erdésznek!

Baráti jókivánságaimmal maradok,

Józsa Laci

I L L U Z I Ó .

Squamish-szél üvölt le hegyekről a tájra;
Igy süvit Erdélyben a nemere szárnya.

Mint Hargita csucsáról, ugy nézek széjjel,
De nem látom népem, kedves székely népem.

Egy öblös szakadék sziklája bámul rám;
Ilyen tán a hasadék a hires Tordán!

Ez itt az Oltárkő? -- és keresztet vetek...
-- Miért? hisz e sziklák nekem idegenek.

A havasok csucsa eltün a homályba...
... A Fogaras lenne?, vagy csak hasonmása?

A völgyben papir-gyár szennyes füst-oszlopa...
De nincs ott öreg vár, sem templomok tornya.

Ez a szurdok völgy itt tán a Békás szoros?!
De a viz csobogása mégsem otthonos.

Hiába, ha "olyan", de mégsem Erdély ez;
Nem száll a sóhajtás hős Csaba vezérhez.

Van patak, van forrás, Szent László kutja nincs;
A hegycsucsok között Verecke utja sincs.

A havasi mezők virágba borultak,
De nincsen rajt a nyáj, nincs hangja kolompnak.

Az erdők hangja sem oly ölelő, szelid;
Nem visszhangozza az a hősök lelkeit.

Idefenn a csend is oly nyers, üres, fanyar..:
Hiányzik a rege: hun, avar és magyar.

Pintér Laci Squamish, B.C, 1982 március 7.

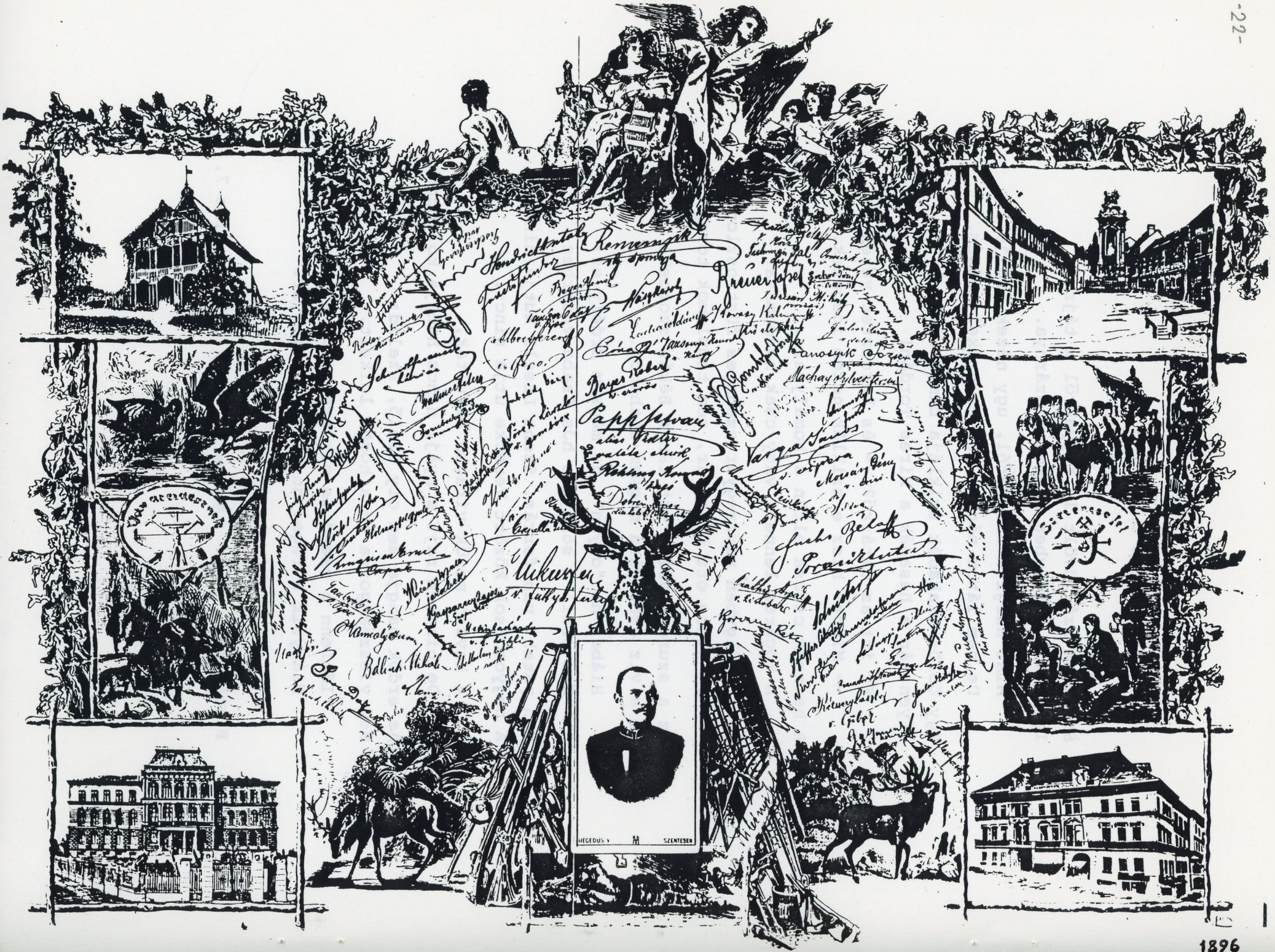

1896

Jelige: Filister

SELMECZ-SOPRONI FŐISKOLÁS HAGYOMÁNYOK

Dr. Nemky Ernő

Általában

"Selmeczbányai Selmeczi Bányászati és Erdészeti Akadémia, Főiskolai Selmeczi hagyományok! Akadémikusok, főiskolások, 'burschok'! 'Burschnóták!"

Mindezek a fogalmak már bennem éltek, egyrészt személyes élmények - Édesanyám selmeczi volt, másrészt Édesapám volt selmeczi bányaiskolás elbeszélései - alapján. Ezek a gondolatok vegyültek bennem, a várakozás izgalmában, amikor 1929 október első napjaiban először érkeztem filiszter-ként/közönséges polgár/ Sopronba és pillantottam meg a lassitó vonat ablakából a GySEV állomás peronján csoportokban várakozó, tarka foltos grubenü és waldenü főiskolásokat. Szokás volt ugyanis a vonatokkal érkező, első évre iratkozó, s a sikeres érettségi vizsgától gyakran tultengő önérzetü, s magát tulbecsülő főiskolás jelöltek fogadása.

A sötét briccsesz-, vagy pantalló nadrágban sétáló fekete /bányasz/, zöld /kohász/, ill. vörös /fémkohász/ bársony kézelőjü és állógalléru, tarka foltos grubeneket, ill. zöld kézelőjü és állógalléru, őzbarna waldeneket /erdész/, viselő főiskolások - amint azt később megtudtam - legnagyobb része másodéves - kohlenbrenner volt, néhány harmadéves-firma társaságában. A negyedéves - veteránok - és a náluk is régebben itt tartózkodó veteránissimus-, supraveteránissimus- és ultra-supra-veteránissimus-ok a balekfogadásban már nem vettek részt, reájuk -amint később látni fogjuk - komolyabb feladatokat rótt a diákközösség.

Visszatekintve a most már sok-sok elmult év távlatából, röviden szólnom kell arról, hogyan fogalmazódott meg bennem a selmecz-soproni főiskolás szokások és hagyományok értelme, s mi is maradt meg belülük számomra.

A Selmeczről adaptált soproni főiskolás szokások és hagyományok 200 év egymást követő diáknemzedékeinek szellemi örökségeként maradtak ránk "selmeczi hagyományok"-ként. Ennek gyökerei

az idegen, főként német céhekben divó szokásokra nyúltak vissza, amelyeket a monarchiából érkezett német, ill. osztrák nemzetiségü hallgatók hozták magukkal. Mivel pedig a selmeczi, németajku iparos polgárok céhszokásai is hasonlóak voltak, ezek itt is könnyen meghonosodtak, és alapjául szolgáltak a Bányászati Akadémia-i "Burschensachft" /diákegyesület/ vidám, kedves szokásainak. Természetesen a társadalmi fejlődéssel és a hallgatóság változó nemzetiségü összetételével /magyarosodás/ lépést tartva alakultak azután a selmeczi, majd a soproni főiskolai hallgatók szokásaivá, ill. szellemi tartalmat nyert hagyományaivá.

A selmeczi szokások és hagyományok mindig a hallgatók közötti baráti, sőt testvéri érzés elmélyitését, az évente érkező ujabb és ujabb diáknemzedékeknek a hallgatók közösségébe való beilleszkedését, a "mindenki egyért, egy mindenkiért" közösségi szellem kialakulását és fennmaradását szolgálták és szolgálják ma is. A szervezeti és fegyelmezett közösségi élet és az együttes, vidám, nótázó szórakozás szolgált a hagyományok ápolására, biztositva ezáltal a közösség nevelő erejének nemzedékeken át való folyamatos érvényesülését.

Ennek volt köszönhető, hogy a soproni főiskolás élet sajátosan elkülönült a hazai egyetemek és főiskolák különböző bajtársi szövetségeitől és eltértek törekvései az azokban uralkodó szellemtől, politikai és klerikális célkitüzéseiktől. Emiatt közülük egy sem tudott gyökeret ereszteni a Selmecz-soproni demokratikus szövetségben, amelyet minden időben forradalmisága is jellemzett. Ebben a közösségben nem volt különbség, sem a különböző nemzetiségü hallgatók, sem a hercegi sarj és az egyszerü bányász gyermeke között; de kirekesztette maga közül mindazokat, akik nem voltak hajlandók beilleszkedni a közösségbe, elkülönitették magukat tőle, nem fogadták el a többség határozatát, vagy vétettek a közösség, a hagyományok ellen. Ebben az esetben kimondták az illetőre a verschiess-t /kiközösitést/. Ettől kezdve nem fogadták köszönését, nem ültek vele egy padba, sőt Selmeczen vendéglőben, üzletekben sem szolgálták ki őket, s a családok sem fogadták sehol az illetőt. Ezért az ilyen hallgató legtöbbször elhagyta a főiskolát, nem birva a kiközösités számkivetettségét, ha ez hosszabb időre szólt.

Eme rövid, előzetes áttekintés után vessük fel azt a lényeges kérdést: mi volt az alapja, a jellemzője a selmeczi-soproni főiskolás közösségnek? és miből fakadt, mi volt az az összetartó erő, amely annyira egybe tudta kovácsolni a távoli országokból, ill. országrészekből érkezett, különböző gondolkodásu, származásu és életszemléletü hallgatókat, hogy egy életre szólóan el tudta tölteni őket a legnemesebb emberi érzésekkel.

Az elsőéves hallgatók - a balekok /bulek, bull, fucha/ és a felsőbb évesek - a firmák /kohlenbrennerek, firmák, veteránok,stb./ között kialakult balek-firma baráti, sőt testvéri kapcsolat volt ez az alap, amely jellemezte és ezek voltak azok a sejtek, amelyek épitették a közösséget. Ez biztositotta a firmán keresztül a baleknak a közösségbe való beilleszkedését, asszimilálódását, a hagyományokba való bevezetését, azok átadását, együttes ápolását, s ennek révén azok fennmaradását, és igy folyamatosságát. Ez a barátság már sokszor abban a pillanatban kezdődött, amikor először érkeztünk meg Sopronba. Az állomáson várakozó firmák ugyanis a főiskolára beiratkozni érkező hallgatójelölteket - csalhatatlan ösztönnel felismerve az érkező utasok között - azonnal pártfogásukba vették, ha alőször nem is tul komoly, hanem inkább ugratási céllal. De az ugrató tréfák /balekugratás/ mögött mély és komoly tartalom is rejtőzött. Milyen is volt ez a balekfogadás.

Ez ugy kezdődött, hogy megérkeztünk és leszálltunk a vonatról.

És innen kezdve mostmár peregjen életszerüen a film, bemutatva, hogyan és miként adatott nekünk olyan négy szines, soproni diákév, amelyre halálunkig emlékezünk.

A firmák közül az egyik:

"A Főiskolára jöttél?" - "Igen"

"Mutatkozz be!" - Megtörtént.

"Vártunk benneteket, hogy szokásaink szerint segitségetekre legyünk az első napokban, amikor a sok uj és ismeretlen között nehéz eligazodni és könnyü eltévedni!"

Ez az előzékenység igen jól esett, hiszen minden és mindenki ismeretlen és ujszerü volt, s jól esett a segitőkészség ilyen megnyilvánulása, indultunk kifelé.

Egy másik forma:

"Minden első évre jelentkezőnek felülvizsgálat alapján orvosi véleményt kell vinnie, hogy egészséges, és alkalmas a választott pályára. Enélkül nem lehet beiratkozni. Az orvosi rendelő ugyis itt van a pályaudvarral szemben, legjobb ha most elintézed, legalább nem kell holnap ide visszajönnöd."

Okos tanács és már fent is vagyunk az első emeleten. Orvosi rendelő. Bent két, fehérköpenyes "orvos". Vizsgáló fekhely, műszerek, mikroszkóp, orvosságszag. A benyomás teljesen megnyugtató. Vetkőzés, mély lélegzés, sóhajtás, elöl-hátul sztetoszkóp, pulzustapintás, fekvőtámasz, majd ujra vizsgálat, kalapács, térdreflex, vérvétel, mikroszkópos vérvizsgálat, fejcsóválás, konzultáció. Diagnózis: " A vérében Protococcus viridisek vannak, s a jobboldali tüdőben tágulás. Igy egyelőre nem alkalmas az erdész pályára, nem birja majd a hegymászást. De Sopronnak gyógyitó hatása van, jöjjön visszza egy hónap mulva felülvizsgálatra. Addig talán ideiglenes felvételét javasolhatjuk."
S már kint is vagyok. Társam megy most be. Nézem a firmákat, s mondom az eredményt. Mintha kacagás rázná őket belülről, és nekem soha semmi bajom nem volt, hisz majd ki csattantam az egészségtől. Szóval tréfa! - vagy mégse? Nem lehet eldönteni. Mindenesetre jó képet kell vágni mindenhez. Közben társam is végez, s ő is gyanakvó tekintettel és kétkedően nézegeti kisérőinket.

Ismét az egyik firma:

"Hol fogtok lakni?"

"A kollégiumban" mondom én.

"Én lakást keresek" szól a földim, miközben roskadozunk a két koffer sulya alatt.

"No, akkor legjobb lesz, ha villamoson mentek" és odavezettek az /évek óta már nem közlekedő/ villamosnak akkor még az állomásig meglévő sineihez.

"Nekünk még más dolgunk van, szervusztok" -, "Majd a harmadik megállónál szálljatok le, onnan már nincs messze a kollégium." szóltak, és mentek tovább.
És mi alltunk a járda szélén, és vártunk. Csak amikor a járókelők egyre feltünőbb mosolyát láttuk, sejtettük, hogy "balekok" vagyunk.

Mosolyogtunk egyet, s felvéve csomagjainkat,elindultunk. A következő sarkon leskelődő firmák kacagva kérdezték, hogy hát "mégis gyalog megyünk, talán már nem győztünk várni?"

De ha gyalog akarunk menni - mondták -, akkor mehetünk együtt is, mert néhányan közülük szintén a kollégiumban laknak. Elindultunk, s amint mondták, a városon kell keresztül mennünk, de igy legalább abból is látunk valamit. És mentünk, mentünk körbe-körbe a Várkerületen. A karjaink megnyultak a kofferek sulya alatt. Gyanusan néztem, mintha már elmentünk volna ezek mellett a házak mellett. Messze vagyunk még?

Aztán végre mégis csak megérkeztünk a kollégiumba. Kisérőink most már tele szájjal nevettek és elmesélték a portásnak, mindenkinek, hogy "Megismertettük a bulival a várost. Igy holnap legalább már nem tévedhet el." Földimet viszont, akinek nem volt helye, az egyik Firma vitte magával és adott neki szállást addig, amig majd talál magának elhelyezkedést.

Az első próbát igy kiállottuk, nem önérzeteskedtünk, hiszen beláttattak velünk, hogy érettségi ide, érettségi oda, magunkra maradva mégis gyámoltalanok vagyunk, viszont a közösségben, annak tagjaként segitséget kapunk és jobban boldogulunk. Mert a "balek-ugratásnak" ez volt a mélyebb értelme.

Ezzel kezdődött tehát egy életre szóló barátság, s jött létre egy testvéri balek-firma kapcsolat, amely ma is élő, s az idők folyamán inkább mélyült, mintsem veszitett érzéseiből. És ettől kezdve egyek voltunk mindenben: jóban-rosszban, vidám mulatozásokban és a vizsgahónapok izgalmában, sikerekben és sikertelenségekben.

És ezek a balek-firma sejtek, a hagyományok ápolásán keresztül, azok összefogó ereje révén fonódtak egybe abban a nagy hallgatói közösségben, amelynek keretét az Ifjusági Kör adta meg, mint az ifjuság demokratikus alapokon nyugvó szervezete.

Megkaptam a szobámat, a "kamarát", majd másnap az első éves bányásznak beiratkozó szobatársamat, Ruzsinszky Lászlót /Mephisto alias Cimbalinót/, aki igy kamarásom, kammerom lett, s igy váltam én is "kamarás"-sá / ha nem is császári és királyivá/. Vele és a többi első éves bányász, kohász és erdész évfolyamtársammal is a barátságot a közös munka, a sikerek és sikertelenségek, az együttes szórakozások, vidám órák erősitették és formálták.

A vertikálisan épült balek-firma, és a horizontálisan alakult évfolyamon belüli baráti kapcsolatok forrasztották egybe az ifjuságot.

A balek-vizsga, a közösségbe való felvétel alapja.

Másnap már korán reggel elindultam, hogy minél hamarább iratkozhassak be erdőmérnökhallgatónak és ezzel teljes jogu főiskolai polgár, de főként az Ifjusági Kör tagja, "Bursch" /burs/ lehessek. Ehhez azonban előbb át kellett esnem a "balekvizsgán", ami nem volt könnyü feladat. Először is el kellett sajátitani a burs-ok közé való felvétel és beilleszkedés alapismereteit, amely után bizonyitani kellett a Firmák / veteránok, veteranissimusok,stb./ válogatott kara előtt, hogy nem teng tul bennem az a hamis, roszszul értelmezett önérzet, ami fékezné, vagy megnehezitené a közösségbe való beilleszkedést. /Mindig voltak ugyanis olyanok, akik nehezen törtek be, az érettségi utáni tultengő önérzetük, vagy természetük miatt. Ezeket különösképpen megtréfálták, meg is bosszantották, néha napokon keresztül ujra meg ujra próbára téve őket./

A Főiskolán, a vizsgaszoba előtti folyosó ajtaján "bulek, Papát, Mamát kinthagyni" nagybetüs felirás fogadott. Bent pedig a Fuchsmajor /Balekcsósz/ - a balekságnak az Ifjusági Kör elnöksége által kijelölt firma nevelője fogadott foltos grubenben, fején selmeczi sapka, lábán csizma, s hátul a farán farbőr /Arschleder/. A falon égettszélü, nagy pergamenten, mint sok vihart átvészelt okmányon, a következő felirásokat lehetett olvasni és kellett megtanulni:

Mi a balek /fuchs/?

Der fusch ist bei der alteren Gelehrten sok erklärt:
vulpes, seu vulpecula est animal sine mente ac ratione,
semper magnem tabaci vel cigarrum quantitatem secum portat.

A balekoknak tizparancsolatai:

1. balek kusch! /halgass, v. légy csendben/
2. balek kusscchh!!
3. balek kusssccchhh!!!
4. balek légy illedelmes !!!!
5. balek ne légy falánk !!!!!

6. balek ne légy konfidens !!!!!!
7. balek mutatkozz be !!!!!!!
8. balek illedelmesen köszönj !!!!!!!!
9. balek a firmák asztalához csakis engedéllyel ülj !!!!!!!!!
10. Balek válassz magadnak Firmát !!!!!!!!!!

Aki nem értette meg a német és latin szöveget, annak magyarul is leszövegezték a balek /fuchs/ fogalmát igy:

" A balek ész és értelem nélküli véglény, zöldhasu, porosfülü, amely minden tekintetben az isteni fényben tündöklő Firmák támogatására szorul."

Az ajtó fölött pedig a következő szövegü papirszalag: "Selmecz az Istened, anyád, szeretőd, mennyasszonyod, testvéred, mindened - aki bántja, ellenséged!"

Fuchsmajor: "A vizsgára bemenni csak akkor lehet, ha a tizparancsolatot és a többi irást is megtanultátok. A vizsgára belépés kopogás után ballábbal. A bányász és erdész köszöntés után a kohasz köszöntést kell mondani, majd pedig a feltett kérdésekre okosan kell válaszolni, és kellő komolysággal végrehajtani mindazt, amit kivánnak."

Kopogok! - "Lépj be!" - szól az elnök. És egy pillanatra elámulok a szinpompás látványon, s elfogódottság lesz urrá bennem. Patkó alaku asztal mellett ülnek az egyenruhás firmák, némelyik szakállas, sok az ultra-supraveteranissimus. Pipákat szivnak. Fönt ül az elnök.

"Jó szerencsét! Üdv az erdésznek!" köszönök.

"És a kohásznak", süvölt az ablakból egy kohlenbrenner kohász hangja.

Nem tudom!

"Menj ki balek, és tudakold meg a kohász üdvözlést is" - szól az elnök. Kint megmondják, hogy mit kellett volna mondanom /LFS a kohásznak/. Majd várok, hogy ujra rám kerüljön a sor.

Ez egy-kettőre bekövetkezik, mert az utánam jövő nem tudta, hogy miért kell ballábbal belépni. A Fuchsmajor mosolyogva elmagyarázza: "Azért, mert életedben ez a második ballépés, hogy ide jöttél, a Főiskolára. Az első ugyanis az volt, hogy megszülettél."

Kopogok, ballal belépek, köszönök.

"Balek, lépj közelebb. Mutatkozz be!"

" X.Y. erdőmérnökhallgató!"

Az ablakokból kohlenbrennerek kiabálnak: Micsoda? Fujj balek! Csak szeretnél az lenni! Hisz' még csak zöldfülü filiszter vagy!" Az elnök azonban nem küldi ki.

Egy karhosszuságnál hosszabb száru "selmeczi" pipára való rágyujtás következik. A titka az, hogy szájba tétele előtt a meggyujtott gyufát keresztbe kell fektetni a pipa peremén és csak azután szabad a szájba venni. Ekkor a beszivott gyufa lángja meggyujtja a dohányt. Sikerült!

Mondd meg bulek: "Iszik-e a hal, vagy nem iszik", kérdi az egyik Firma.

"Hogy iszik-e, vagy nem, azt nem tudom, de hogy módja van rá, az biztos", mondom, és a választ el is fogadják.

"Tudja-e, hogy mennyi az az egy", kérdi egy "professzornak" álcázott Firma.

"Egy az annyi, hogy ha mégegyszer annyit adunk hozzá, akkor kettő lesz."

Ezután optikai tengelyért küldtek el az egyik oktatóhoz, és igy tovább.

Végül is, mivel jó szivvel és igyekezettel tettem eleget minden ugratásnak és feltételnek, átengedtek a vizsgán, abban a reményben, hogy fejlődőképesnek látszom, és igy remény lehet rá, hogy az isteni fényben tündöklő Firmák támogatásával megállom helyemet a Főiskolán.

Vajon mindennek az ugratásnak és sokszor már az önérzetet is suroló elég kemény próbának mi volt a háttere? Hiszen voltak, akik két napig jártak ki és be a balekvizsgán. Ez attól függött, hogy ki hogyan türte a több-kevesebb és az ellenállás látszata esetén még több tréfálkozást és ugratást. Igen mély értelme volt. Ezzel szállitották le ugyanis a tultengő önérzetü ifjut a képzeletbeli magas polcról. Bizonyitották neki, hogy itt a legfiatalabb ő, s ezért neki kell alkalmazkodni az idősebbekhez, a meglévő közösséghez. Egyben ez a próba bizonyossága volt annak is, hogy nehéz időkben tud-e majd

a barátjuk maradni és képes lesz-e türni á barátságért.

Végre nekem is a kezemben volt a kis papirszelet, amely tanusitotta, hogy a vizsgát kiállva az Ifjusági Kör tagja, vagyis valódi balek lettem és igy beiratkozhattam a Főiskolára. Enélkül ugyanis - mivel a tanári kar egyetértett a balekvizsgával, hiszen egykor ők is részesei voltak ennek - nem lehetett beiratkozni.

Beiratkozás után, amikor néhányan összegyültünk, mint első évesek, a Főiskola rektora "ezennel a Főiskola polgárává fogadom" szavakkal és kézfogással szentesitette főiskolai hallgatókká válásunkat, és ezzel megkezdődött életünk legszebb négy - kinek-kinek öt, tiz éves korszaka, amelynek gondtalanságát csak a munkás napok és a vizsgahónapok erőfeszitései szakitották meg.

A Selmeczi hagyományok, soproni főiskolás évek.
A balekoktatás

Ez az élet - a tanulmányokon tul - balekoktatással kezdődött: Ennek célja - amelyet hetente két este a Fuchsmajor tartott az elsőéves bányász-kohász - és erdészhallgatóknak - a hallgatói közösségbe való minél hamarábbi beilleszkedés, a selmeczi hagyományok megismerése, a főiskolai életbe való bevezetés, és a leginkább énekelt bursnóták szövegének és dallamának megtanulása volt.
És megtanultuk:
"balek válassz magadnak firmát", aki a legjobb barátként, sőt idősebb testvérként áll majd melletted jóban és rosszban, megtanit tanulni, megismertet az oktatókkal, a tanulmányi követelményekkel, bevezet a hallgatói közösségbe, vagyis a komoly és vidám, de mindig szép főiskolás életbe.
"balek mutatkozz be", "balek illedelmesen köszönj", "balek légy illedelmes", mert mindenki, aki a Főiskolán van, már előtted volt itt, tehát idősebb, tapasztaltabb, s igy legelemibb kötelességednek kell tartani, hogy köszöntöd őket, s megadd a tiszteletet, legyen az professzor vagy altiszt, kerti munkás, vagy Firma. És ez az egész itt-léted alatti időre kötelező, mert: "balekból soha sem lesz firma, s a firma soha sem volt balek."

"balek ne légy konfidens," "balek a Firmák asztalához csakis engedéllyel ülj", mindmegannyi figyelmeztetés, hogy légy megbecsüléssel idősebb társaid iránt, mert igy ők is megbecsülnek, segitenek, és befogadnak maguk közé.

Megismertük Főiskolánk és az Ifjusági Kör történetét, szabályait, szokásainkat és hagyományainkat. Megtudtuk, hogy aki elmarad a munkában és nem teljesiti a megadott határidőkre tanulmányi kötelességeit azt "relegálják" /kitiltják, ill. felfüggesztik/ mindaddig, amig nem pótolta mulasztásait. Vagyis listás lesz és listázik egynéhány évet. Megtanultuk, hogy mindaddig "pogány" balekok leszünk, ameddig meg nem keresztelnek. Válasszunk tehát magunknak két Firmát, akik mint keresztapa és keresztanya bennünket megkeresztelve vállalják további nevelésünket, s akiktől megkapjuk a szent keresztségben vulgo-nkat. A vulgot valamely jellembeli, vagy külső jellegzetességünk alapján kapjuk, miáltal a hallgatói közösség teljes jogu tagjaivá válunk. Ezentul viszont a keresztszülők kötelessége keresztfiuk segitése, gyámolitása, a barátság és testvériség ápolására való nevelése.

A selmeczi-soproni diákhagyományok büvös szava a "tempus". Ha ezt egy burs valakire, vagy valamire kimondta, akkor az a többiek előtt szent /tabu/ volt, s arra többé senki nem vetett szemet. Főként a választott kislány "le-temporálása", volt szokás. Ha ezt a kislány elfogadta és a büvös szót kihimezte, pl. egy piros szivbe, ennek a grubenen vagy waldenen való viselése elválaszthatatlanul egymáshoz kötötte a két fiatalt. Senki nem udvarolt ettől kezdve a leánynak. De ugyanigy tempust mondtak ki pl. a szakestélyen - ha kimentek a teremből - italukra és a helyükre is a bursok: "Tempus auf/meinen/ Stoff und Sitz /Tempus a sörömre és helyemre/ hangzott innen-onnan is, biztositva italukat és helyüket visszatérésükig.

A hétköznapok viselete a gruben /bányász, vas- és fémkohász/ és a walden /erdész/, amelyet sötét pantallóval, vagy csizmanadrággal hordtak a bursok. Ezeken leányok himezte tarka foltok voltak rávarrva. Ennek az volt az értelme, hogy az évek során megkopott részeket nem egyszerü, köznapi foltokkal, hanem hol komoly, hol vidám himzésü foltokkal takarták el. Igy csodálatosan tarka, szines külsőt adott, a női kéz himezte foltokkal tarkitott gruben és walden. Ünnepi alkalommal azonban már "Feierrock"-ot /bányász,

vas- és fémkohász/ és "kisattilát" /erdészek/ viseltek. Kiemelkedő ünnepségeken és szertartásokon pedig "bányászinget"/bányász, vas- és fémkohász/ és"nagyattilát" /erdész/ öltöttek, amelyhez kardviselet járt, fekete csákóval, vagy erdész sapkával. "A kardviselet eredete az volt, hogy a bányavárosok kincseit a bányászoknek kellett védeniök portyázókkal szemben, s ezért már 1838-ban engedélyezte az akadémiai hallgatóknak a bécsi udvar az állami egyenruha és az oldalfegyver /kard/ viselését. A burs öltözethez tartozott még a jobb vállon átvetett arany szegélyü, ezüst-zöld /Silbergrün/ sávos szalag, mint az összetartás és az egyenlőség szimbóluma. Ezt a szalagot minden hallgató grubenén, illetve waldenén kivonulás, vagy társas összejövetel esetén kivül, egyéb alkalmakkor alatta viselte.

És végül, a balekoktatás során tanultuk meg a "bursnóták" közül a leggyakrabban énekelt dalokat. Ezek a dalok a foglalkozások szépségét, veszélyeit, romantikáját s a szerelmet éneklik, a vidám, baráti mulatozás hangulatát, jókedvét fokozzák, valamint a baráti, testvéri érzések ápolásának szépségét és mélységét dicsérik, hirdetve vagy kigunyolva egyes maradi, vagy álszenteskedő szokásokat. " A mi nótáink" cimen többször is kiadott nótagyüjtemény a legkedvesebb, ünnepélyes, szomoru és vidám dallamukkal elbüvölő, s a közösséget a leginkább egybefogó , összekovácsoló tényező lett. És ettől kezdve kisérőink lettek egész életünkön át és lesznek egészen a sirig. Mert "amely diák Jénából asszony nélkül, Lipcséből veretlenül, Wittenbergából ép bőrrel, Selmeczről pedig Bursch-nóták nélkül kerül vissza a szülőföldjére, legszánalomraméltóbb teremtménye az Istennek" szól a mondás.

A szakestély

Igy érkezett el november hava, amelyben először az "ismerkedési szakestély, majd pedig a "balek-bál" jelentett egy-egy állomást életünkben. A szakestély általában az együttes, szervezett és fegyelmezett, vidám szórakozást, és ezáltal a baráti kapcsolat ápolását és szorosabbá füzését szolgálta. Évente két izben " hivatalos" szakestélyt tartott az Ifjusági Kör az

"ismerkedési" és a "valéta szalagszentelő" szakestélyt. Ezeket, meghatározott program szerint az Ifjusági Kör elnöke, illetve a valéta elnök vezette, máskor viszont az összejött bursok maguk közül választották meg az elnököt: a Praeses korlátlan ura volt a szakestélynek, amelynek minden résztvevője feltétlen engedelmességgel tartozott neki, s akinek a személye "szent, sérthetetlen" és aki "tévedhetetlen" volt.
/Selmeczen a nedvestély, Schachttag felelt meg neki/.
A szakestélyeken rendezték meg a kereszteléseket is. A keresztelés a pogányság levetése és igy teljes jogu burssá való felkenését jelentette mind a balekságnak, mind a valaminő ok miatt még meg nem keresztelt firmának esetleg "filiszter"-nek.

Az ismerkedési szakestély az első éves hallgatóság a balekság hivatalos bemutatását szolgálta a Főiskola professzorai, oktatói, a firmák és a város vezetői előtt.

Az "U" alakban rendezett, fehér teritős asztaloknál a többkevesebb szines folttól tarka grubenü és waldenü firmák ültek, jobb vállukon átvetett aranyszegélyü ezüst-zöld köri szalaggal. Az asztalfőn az Ifjusági Kör elnöke, mint Praeses, mellette a megjelent professzorok, oktatók és a város vezetői foglaltak helyet. Az "U" betü szárain tul, de közöttük teritetlen asztal mellett ültek a balekok s közöttük az asztalfőn, szemben a Praesessel a Fuchsmajor. Ő előtte azonban volt egy kis fehér teritő, mintegy jelezve, hogy csak tisztsége folytán került ide a pogány, neveletlen balekság közé Ő, az isteni fényben tündöklő, s a keresztségben részesült Firma.

És peregni kezdett a film:

pontosan este 8 órakor felállt a Praeses az Ifjusági Kör széles, az előző, elnökök neveivel és elnökségük időtartamával himzett zöldfehér elnöki szalaggal a vállán.

"Silentium" /csend/. A teremben elhalt a zsongás

"Az ismerkedési szakestélyt megnyitom! Tisztelettel és szeretettel köszöntöm professzorainkat, oktatóinkat, a város vezetőségét. Minden kedves jelenlévőt. Kérem, hogy fogadják szivesen, szeretettel és elnézéssel, oktassák, neveljék az ujonnan érkezett hallgatóságot, balekjainkat, hogy jó szakemberek és igaz, hazájukat szerető, embertársaikat megbecsülő emberekké váljanak..... stb."

"Kontrapunkt"-nak /visszhangnak/ kinevezem "Tökmag alias Bikfic"-t. Ettől kezdve a Kontrapunkt, - hogy mindenki jól hallhassa a Praesest - visszhangként ismételte a terem másik végéből a Praeses szavait.

"Ich übernehme meine Stelle" /átveszem tisztemet/ hangzik minden kinevezettől.

"Fuchsmajornak" /Balekcsősznek/ kinevezem "Lotyó alias Pagát-ot".

"Kantuspraesesnek" /Nótabirónak/ kinevezem "Bagó alias Acélhang-ot"

"Fuhrwerker-eknek" /Rendfenntartóknak, Fuvarosoknak/ kinevezem "Krajcár alias Purdé és Bivaly alias Roszseb-et, stb."

/Szükség szerint 2-4 főt./

" Felszólitom a Fuchsmajort gondoskodjék arról, hogy kedves vendégeink és az isteni fényben tündöklő Firmák előtt mielőbb és folyamatosan mindig csordultig telt söröspohár álljon, Silentium eks!" /utóbbi kijelentés azt jelentette, hogy a közbenső idő eltöltését a Praeses a szakestély résztvevőire bizza: sör felszolgálásra, éneklésre, beszélgetésre, kimenésre stb./

A Fuchsmajor a balekok sörfelhordása közben kijelölte a "Leibfuchs-okat /szolgálattevő balekok/. A Praeses mellé kettőt, a Kantuspraeses, Kontrapunkt és a Fuchsmajor mellé egy-egyet / s ilyenkor a rektor és a polgármester mellé is egy-egyet/, akik kötelesek voltak őket mindennel kiszolgálni, testi jólétükről gondoskodni, főként hogy mindig teli söröskorsó álljon előttük. A Praeses előtt három, a Kontrapunkt és a Kantuspraeses előtt két-két teli korsó állt, ez járt nekik. Aki nem ivott, vagy nem ihatott sört, az "Vocem preco" /szót kérek/ szavakkal / S ez minden esetben szólásra jelentkezés volt/ és kézfeltartással jelezte, hogy szólni szeretne. A Praeses "habeas" /tiéd/ jelzéssel adott engedélyt a beszédre, "Mélyen tisztelt ismerkedési szakestély, magas Praesidium! /ez volt a hivatalos megszólitás minden esetben/ bejelentem a "Bierimpotenciát" mivel.... ... megokolás és kérem bor /esetleg más, ital/ élvezetének engedélyezését".

"Az X alias Y-nak, nyomós indokai alapján engedélyezem a bor /vagy más ital/ élvezetét, esetleg a teljes impotenciát."

"Vocem preco" kér szót a Fuchsmajor,
"Habeas" engedélyezi a Praeses.
"Mélyen tisztelt ismerkedési szakestély! Magas Praesidium!
Jelentem, hogy mindenki előtt teli korsó áll Bachus italával."
A Praeses ekkor feláll, s a terem tulsó végében a Kontrapunkt is mindenben követi a praeses mozdulatát és ismétli a Praeses szavait.
"Silentium" - kiált a Praeses.
"Silentium" visszhangzik a Kontrapunkt szava is.
Praeses: "Felszólitom a Kantuspraesest,"
Kontrapunkt: "Felszólitom a Kantuspraesest."
Praeses: "adja meg az alaphangot"
Kontrapunkt: "adja meg az alaphangot"
Praeses: "a Bányász- és Erdészhimnusz énekléséhez"
Kontrapunkt: "a Bányász-és Erdészhimnusz énekléséhez".
/Ha a Praeses- akinek a Kontrapunkt mindig, minden mozdulatát és szavát hüen visszhangozza a szakestélyek alatt - nem kivánta szavai ismétlését, akkor "Kontrapunkt kikapcsolva" rendelkezett/.
A szakestély minden résztvevője felállt.
A sokszáz vig, a dalt átérző burs ajkán felcsendült ünnepélyesen a bányász-szerelem romantikájával átszőtt, s a bányász sorsot, a váratlan bányászhalált verselő, csodálatos dallamu himnusz:
"Szerencse fel! Szerencse le!
Ilyen a bányász élete.
..... "
Ezután az erdő mélyének sokszinü hangulattal teli csendjébe is betörő szerelem bübájos dala, az erdész himnusz hangzik fel:
"Erdész vagyok csendes tanyám
erdők mélyében áll:
Hol a vadász esthajnalon
Szelid kis őzt talál,
....."
Praeses: " A Bányászati és Erdészeti Szakok felvirágoztatására /további virágzására/ általános eks!"

A korsók fenékig üritése után sorban minden burs és résztvevő korsóját lefelé forditva jelzi az eks megtörtént /s nem szabad maradéknak kicsöpögni/, és szól: "Hoch der Praeses!" vagy "Hoch das Praesidium!"

Praeses: "Silentium! Felszólitom a kantuspraesest, adja meg az alaphangot a kohásznóta elénekléséhez. Kohászok felállnak!"

És felcsendül a kohász nóta:

"Es ist kein Dörflein so kleine,
Ein Hammerschmidt muss drinnen sein!
....."

"Minden kicsi faluban
Egy vaskohász van biztosan!
....."

A résztvevők ének közben kulcsokkal, késekkel taktusra ütik a poharakat, melyek csengése a vas üllők csengő hangját utánozva élővé, szinessé teszi a nótát.

"Silentium! Kohászok eks! Többiek blume! /blume: kinek mennyi esik jól, de legfeljebb annyi, hogy az ivás kövben ferdén tartott korsó feneke feltünjön/.

A balekság kötelessége, hogy a korsók állandóan tele legyenek. Ezért erre a Fuchsmajornak is állandóan ügyelnie kell, különben a Praeses büntetést szab ki rá, ami legalább egy propocens /pro Poena "/büntetésként/ ez korsó sör gyors, azonnali kiüritése/.

Praeses: "Silentium eks!"

Azonnal felcsendül ekkor a Praesest köszöntő dal, amely alatt mindenki feláll, csak a Praeses marad ülve:

"Bruder auf dein Wohlergehen
Sei Dir dieses Glas gebracht!
....."

"Cimbora reád köszöntjük
A legelsó poharat!
A barátság éljen köztünk
Mig a halál el nem ragad.
....."

A dal közben a praeses is felemelkedik. Megfogja söröskorsóját, felmutatja és a nóta alatt lassan, egyenletesen kiüritve, ismétléskor már együtt énekli a többivel:

"Mit itt borit a rög:
Barátság, szent s örök!"

"Jó szerencsét! Üdv az erdésznek" köszöni az üdvözlést a Praeses.

A Kantuspraeses most szóló énekével a professzorokat, oktatókat és a Főiskolát, az Alma Matert köszöntő ősi diákének bevezetőjét intonálja:

Szóló: "Gestern sass ich still beim Wein,
Voller Missvergnügen,
....."

Szóló: "Tegnap este leverten
Iddogáltam csendben
....."

"S felhangzik a közelben
E vig diákének:"

Mind: "Gaudeamus igitur
Juvenes dum sumus.
....."

Szóló: "Felvonul egy vig sereg
Mind főiskolások,
....."

Mind: "Vivat Academia,
Vivant Professores!
....."

Praeses: "Vivat! Crescat! Florest! Academia! Vivant Professores! eks!" Ivás után: " Vivat! Vivant!" visszhangzik a bursok köszöntése.

Ezen a szakestélyen a külső vendégeket is kell köszönteni és már hangzik is az intonálás:

"Sie leben alle hoch! Sie leben alle hoch!
Alle uns're Freunde!
....."

"Mind éljenek soká! Mind éljenek soká!
A mi barátaink /vendégeink/
....."

Praeses: "Kedves vendégeink, barátaink egészségére elrendelek egy általános eks-et! Éljenek soká!"

"Hoch der Praeses! Hoch das Praesidium!" hangzik a köszöntés. Praeses: "Silentium!" "Kedves Professzoraink és vendégeink kértek szót! Hallgassuk meg őket".

Köszöntő beszédek hangzottak el a város polgármestere, majd a rektor részéről.

Praeses: "Megköszönjük stb..." "Silentium eks! Kantuspraeses hat das Wort /Kantuspraesesé a szó/".

"Der Bergamnnestand sel hoch geehret
Es lebe hoch der Bergmannsstand!
....."

"Tisztelet a bányász szaknak,
Jó szerencse, áldás lengje át!
....."

ezt követte:

" Der Mensch soll nicht stolz sein auf Glück und auf Geld,
Es lenkt ja verschieden das Schicksal die Welt
....."

" Ember ne légy büszke a kincsre soha,
A sors szeszélyétől függ élted sora.
....."

majd:

" Vadász vagyok király az én apám,
vadászgatok királyi birtokán:
....."

továbbá:

" Ich gehe meinen Schlendrian
Ich trink ein Glaschen Bier.
....."

" Ugy élek mint egy Schlendrián,
Meg-megiszom borom.
....."

Praeses: "Silentium! Mivel a nótázás, - amint hallottuk - igen kiszárithatta a torkokat, toroköblitőnek mindenki ihat egy blume-t".

Az asztaloknál valaki a kezét nyujtja: "Vocem preco!"

Praeses: "Habeas!"

"Mélyen tisztelt ismerkedési szakestély! Magas Praesidium! Az itt lévő balekság részére okulásul el kell mondanom, hogy geológiából vizsgázva kaptam azt a kérdést: mondjak olyan kőzetet, amelyik kétféle hangot ad. Hosszas hallgatás után a vizsgáztató megmondta:"Hát kérem a bazalt!" Ez "bass" és "alt" hangot ad! Arról nem is beszélek, hogy paleogeológiából viszont azt kérdezték: Melyik geológiai korban fordul elő a fiatal medve. S a felelet az

lett volna rá: "Hát a bocskorban".

Nagy kacagás jutalmazza a szellemes felszólalást és a Praeses is engedélyez mindenkinek egy eks-et.

Egyre vidámabb lett a hangulat.

Praeses: "Silentium! Kantuspraesesé a szó!" Felcsendülnek ujra a dalok, eleinte még komolyabbak, majd egyre vidámabbak:

először: "Schön ist die Jugend bei frohen Zeiten,
Schön ist die Jugend, sie kommt nicht mehr!
....."

"Szép az ifjuság, boldog mindenkor,
Szép az ifjukor, de mulandó!
....."

majd: "Bald fahren in den Berg wir ein,
Zu machen uns're Schicht.
....."

"Imhol a föld alá megyünk,
Aknán, tárnákon át,
....."

tovább: "Vivat Bachus! Bachus lebe!
Bachus war ein kreuzfideler Mann!
....."

"Vivat Bachus! Bachus éljen!
Bachus derék ember volt!
....."

S a nótázás váltakozott évődéssel, vicceléssel. Igy érkezett el az ideje a balekság bemutatásának. Ennek első része a "diszbalek" üdvözlő beszéde volt. A diszbalek rendszerint valamilyen feltünőbb tulajdonságánál fogva /jó humorérzék, gyámoltalanság, talpraesettség, stb./, ami a balekoktatás során tünt már fel, lett társai közül kijelölve. /Selmeczen azonban un. balekfogással választották ki, például a következőképpen:

Az Akadémiai Kör hirdető tábláján egy nap megjelent a távirat: Az országos Főerdőmester látogatóba érkezik, s a Kör vendége lesz. Nosza a tréfás firmák körbelátogatták a balekságot, keresve közöttük azt, aki alkalmas volna a Főerdőmester köszöntésére. Hosszas rábeszélés után /a balek félénk/ a vállalkozónak kifejtették, hogy milyen sok előnye is származhat abból, ha most szép üdvözlő beszédet mond. A későbbi időben majd a Főerdőmester visszaemlékezése révén előnyben részesülhet az elhelyezkedéseknél stb.

Ezután betanitottak vele egy magvas üdvözlő beszédet, tele mulatságos szónoki fordulattal és a szakmára utaló "óriás cser" hasonlattal.

Az érkezésre kitüzött időben ott tolongott az Akadémia egész hallgatósága a Kör háza előtt. A város hölgyei közül nézők is szépszámmal akadtak. Zugó éljenzés közben robogott be egy négylovas hintó és szállt ki belőle az aranysujtásos öltözetü Főerdőmester. A félkörbe rendeződött akadémikusok közrefogták a balekot, aki izgalmában ott verejtékezett és elkezdte üdvözlő beszédét. Egyesek már a beszéd közben nem birva annak helyzetkomikumát közbe hahotáztak és innen is, onnan is hallatszott a kacagászás. A balek azonban befejezte a beszédét, amelyre a Főerdőmester teljes komolysággal válaszolt, megköszönve a szives fogadtatást és buzditó szavakat mondva, kézfogás helyett vállon veregette a balekot, igy szólva: "Téged pedig, óh balekok disze az Isten sokáig éltessen. Az igy megtalált diszbalekot most már a Firmák vállukon vitték a városon végig, éljenezve a sikerült tréfát. Az ünneplés végére a disz-balek teljesen elázott, a sörben akart ugyanis vigasztalást keresni. Ekkor teknőbe fektették és lepedővel leteritve négy firma vállán, hat szál gyertyát gyujtva, s a Requiemet énekelve szállitották haza a városon keresztül, a selmeczi lakosok mosolygásától kisérve.

Diszbalek: "Mélyen tisztelt ismerkedési szakestély! Magas Praesidium!"

A Firmák: "Fujj! Ki beszél? Nem látjuk! " Hol a balek?" kiabálták.

Fuchsmajor: "Balek! Die Sonne geht auf!" /A nap felkel/ s a diszbalek erre felállt egy székre.

Firmák: "Még mindig nem látjuk! Hol van?"

Fuchsmajor: "Höcher! /Feljebb/ Noch höcher" /még feljebb/ s a diszbalek akkor már az asztal tetején állt lábujjhegyen.

Diszbalek folytatta: "Ahogyan innen a magasból letekintek, mint a balekság disze..."

Tovább mondani azonban nem tudta, mert a firmák "Fujj! "Kik a te balekjaid? Honnan tekint le? Mit tekint le? Nem láttunk semmit" felkiáltásokra a

Fuchsmajor: "Balekság! Die Sonne geht unter! /a nap lemegy/

Unterer! /lejjebb/ Noch unterer! /még lejjebb/" parancsszóval az asztal alá vezényelte az egész balekságot. Majd ismét fel az asztalhoz.

Végre a diszbalek is elnyögte, folytonos nevetés és közbekiáltások közt csenevész beszédét. Az egész tréfálkozás értelme: lám ti vagytok itt a legkisebbek, a leggyámoltalanabbak s amellett még neveletlen pogányok is.

A sörpárbaj-Bierscandál

A további vidám tréfálkozás, s egyre vidámabb énekszó mellett gyorsan teltek a percek. A hangulat egyre emelkedett.

"Vocem preco" kért szót az egyik firma, aliás Bájgunár!

"Habeas" kapta meg az engedélyt.

"Mélyen tisztelt ismerkedési szakestély! Magas Praesidium" "Régóta figyelem Mephisto, alias Cimbalinót! tartózkodik az ekszektól. Ezért kijelentem, hogy ő egy közönséges "Bierjunge".

Ez nagy sértés volt. "Cimbalinó azonnal szót,és engedélyt kért a Praesestől, hogy "Bierscandál"-ban vehessen elégtételt a sértésért.

Praeses: "Cimbalinó kérésének helyt adok. Es steht ein Bierscandál. /áll a sörpárbaj/. Felszólitom sértettet, hogy valasszon "Unparteiisch-"t /érdektelen párbajvezető/ az itt lévő Firmák közül, továbbá mindketten nevezzék meg szekundásaikat /párbajsegédek/."

Cimbalino: "Unparteüsch-nek felkérem Longious alias Csimborasszót, szekundánsomnak pedig Skiz alias Apollót".

Bajgunár; "Szekundásomnak felkérem Pluto alias Kikirikit".

A párbajozók egy-egy székre álltak háttal egymásnak, kezükben sörrel telt korsókkal. Csimborasszó középre lépett, a két szekundáns pedig felkérőjük mellé. Összenézték a korsókat. "Ungleich /egyenlőtlen/ állapitotta meg Csimborasszó. Majd addig-addig itta le a fölösleget a nivó kiegyenlités végett, hol az egyik, hol a másik korsóból, amig kiürültek. Ujra kellett tölteni, nagy mulatságára a résztvevőknek. Végre "gleich" /egyenlő/-nek nyilvánitotta a "fegyvereket" és tudomásukra hozta a jelszót: "Popokatepetl".

Aki elsőként itta ki sörét és lefelé forditott korsójával bizonyitotta, hogy nem maradt benn "schädige Reste", az elsőként kimondott jelszó győzelmét jelentette.

"An die Lippe /ajakhoz/"! "Drei Finger von der Lippe /három ujjnyira az ajaktól/!" " An die Lippe!" "Eks!" vezényelte Csimborasszó.

"Popocatepetl" hangzott el elsőként Cimbalinó ajkáról és egy csöpp sör sem csurgott ki lefelé forditott korsójából.

Csimborasszó már jelentette is: "Mélyen tisztelt ismerkedési szakestély! Magas Praesidium!" " Megállapitom Cimbalinó győzelmét és kijelentem, hogy Bájgunár egy közönséges Bierjunge."

Éjfél felé járt már és csillogott a szellemes humor, hangzottak most már egymásután az egymást itató és vidám nóták! A sörrel telitett bursok egymásután emelték fel jobb karjukat és "Tempus auf Stoff und Sitz /Tempus a sörre és helyre/" bejelentéssel könnyitettek magukon a "Silentium eks"-ek alatt. A hangoskodókat és rendetlenkedőket a Praeses meleg viz ivására itélte, vagy a Fuhrwerkerekkel kisértette ki levegőzés, vagy végleges kitiltás céljából. És ez ellen nem lehetett semmi ellentmondás, mert a szakestélyen a Praeses köteles volt a rendet és a kellemes, vidám szórakozás feltételeit biztositani.

A keresztelés

Praeses: "Silentium! Felszólitom a Fuchsmajort, hogy tegye meg a szükséges intézkedéseket a kereszteléshez. Elsősorban is vezesse ki a pogány balekságot. De én is felszólitok mindenkit, aki nincs megkeresztelve, hogy hagyja el a termet." Pogány ugyanis nem lehetett jelen a keresztelés szent szertartásán.

Következett a diszbalek megkeresztelése, amely elsőként vehette fel a szent keresztséget, mig a pogány balekság csak későbbi szakestélyeken részesülhetett benne.

Elsötétült a terem, csak egyetlen bányászlámpa égett az elnök előtt.
Közben a Fuchsmajor előkészitett az "U" asztal szárai között egy vizeskádat vizzel, egy farbőrt /Arschleder/, suvikszot és egy banyászlámpát a kád mellé, majd jelentett: "Mélyen tisztelt ismerkedési Szakestély! Magas Praesidium! Jelentem, hogy a kereszteléshez szükséges előkészületeket megtettem."

Praeses: "Tudomásul vettem. Kezdődjék meg tehát a keresztelő szertartás."

A Fuchsmajor kiment és bal fülénél fogva vezette be a diszbalekot. Eközben felváltva - a Fuchsmajor és a szakestély résztvevői énekelték a keresztelő nóta strófáit:

Mind: /:"Was kommt dort von der Höhl?:/
."
Szóló: /:" Dort Kommt der Fuchsmajor:/
Mind: /:"Was bringt der Fuchsmajor :/
."
Szóló: /:"Er bringt'nen Fuchs am Ohr"
."
Mind: /:"Mi tündöklik ott fenn:/
."
Szóló: /:"A balekcsősz, ki jő. Az ég követe ő
A balekőrző balekcsősz
."
Mind: /:"Mit hoz a balekcsősz?:/
."
Szóló: /:"Egy nyeszlett balekot:/ /Egy" helyett néha "Két"/
."

Igy érkeztek el a vizeskádhoz, ahol a Fuchsmajor igy szólt: "Balek! Válassz magadnak keresztapát és keresztanyát az isteni fényben tündöklő Firmák eme diszes társaságából!"
"Keresztapámnak választom Lupus alias Skixt!
Keresztanyámnak választom Mephisto alias Cimbalinót!"

A keresztszülők a dézsa két oldalára álltak egy-egy sörös-korsóval:
Keresztapa: "Fuchs! Ego te baptisto in nomine Cerei et Bachi et ommium curvorum deorum!, "/Balek! én téged megkeresztellek Ceres, Bachus és a többi pogány istennek nevében./
Legyen a te neved: "Nyakigláb!"
Keresztanya: "alias Jubileum!" és a vizeskád fölé lehajtott balek fejére öntötték a korsó tartalmát. Közben a Fuchsmajor hátul megcsapta a <u>ferulával</u> /nádpálca, vessző/,hogy idejében megszokja az engedelmességet, de a testvériséget óvja meg minden bántalmazástól. A keresztszülők hátulról megsegitették és

igy keresztül ugratták a vizeskád felett kifeszitve tartott farbörön, ami a határt jelképezte a pogány filiszter és a megkeresztelt burs vidám burs élet között. A vizeskádon átugorva, az arcáról lecsurgó sört a besuvikszolt farbőrrel törölték le annak jeléül, hogy a barátságért mindent el kell türni.

Ekkor egy korsó sört itattak meg vele, miközben a keresztelő nótát énekelték:

/:"Hagyjátok csak, engedjétek a balekot inni!:/

....."

Majd egy cigarettát nyomva a szájába, hogy azután soha se legyen anélkül, amikor firmái rá akarnak gyujtani, felgyulladtak a lámpák. Nagy kacagás tört ki a fekete képü balek láttán, aki nem is tudta, hogy ugy néz ki, mint az ördögfióka.

És ettől kezdve a keresztszülők elsőrendü kötelessége volt a balek nevelése: a barátságra, a testvéri összetartásra; gyámolitása a Főiskolai és társadalmi életben. Ez legtöbbször egy életre szóló barátság kezdetét, vagy folytatását jelentette. A balek, mint keresztfi engedelmességgel tartozott keresztszüleinek és mindenben ki kellett szolgálnia őket.

Ezzel be is fejeződött az ismerkedési szakestély hivatalos része, s éjfélkor a Praeses - mielőtt a Fuhrwerkereknek dolga akadt volna - bezárta az ismerkedési szakestélyt:

"Silentium! Megköszönöm tisztelt professzorainknak, oktatóinknak, minden kedves vendégünknek, hogy jelenlétükkel megtiszteltek bennünket, abban a reményben, hogy mindnyájan jól éreztük magunkat, az ismerkedési szakestélyt bezárom. Énekeljük el bucsuzóul a Kantuspraeses intonálásában a "Ballag már a véndiák" dalt. Jó szerencsét! Üdv az erdésznek!"

A lámpákat leoltották és az asztal körül felállva, egymás vállát átölelve, egy emberként ingadoztak jobbra-balra és derüs szivvel énekelték:

"Ballag már a véndiák tovább, tovább

....."

A dal végeztével jókedvüen köszöntek el "Jó szerencsét! Üdv az erdésznek!"

A nem hivatalos, hanem csupán csak a vidám, együttes szórakozást szolgáló szakestélyek is, amelyeket hetente egy-két izben rendeztek, teljesen hasonlóképpen folytak le. Természetesen az ünnepélyes köszöntők, üdvözlések stb. elmaradtak. Igy fesztelenebbek is voltak, mivel vendégek általában nem voltak jelen. Ezek a szakestélyek azonban aként kezdődtek, hogy az egybegyültek először Praesest választottak maguk közül, mivel személye nem volt előre elhatározva. Máskor pl. a különböző vidéki körök rendezte szakestélyeken, a kör elnök látta el ezt a tisztséget. A Praeses választása az alábbi énekkel kezdődött:

/:"Wir haben kein Praesidium, Praesidium, Praesidium:/
....."

/:"Nincs még nékünk Elnökünk, Elnökünk, Elnökünk:/
....."

Egy hang: "Elnöknek ajánlom Dodó alias Bendzsót"

Ha megfelelt az ajánlott a többieknek is, akkor "Éljen!" kiáltással fogadták Praesesül. Ha nem akkor "Fujj" kiáltással szavazták le az ajánlottat. Az ajánlás addig tartott, amig végül kiegyeztek a Praeses személyében. Ekkor a választott:

"Ich übernehme meine Stelle!" /Átveszem tisztemet!/

szavakkal fogadta el a megtisztelő megbizást, s az egybegyültek:

/:"Wir haben schon Praesidium! Praesidium! Praesidium:/
....."

/:"Van már nékünk Elnökünk! Elnökünk! Elnökünk!":/
....."

nótával adtak örömüknek kifejezést.

Ezzel megkezdődött a szakestély. A kinevezett tisztségviselők "Ich übernehme meine Stelle!" bejelentéssel vették át tisztüket. Ha a szakestély közben valaki tisztségét átadta ideiglenesen vagy véglegesen, akkor "Ich übergebe meine Stelle!" /Átadom tisztemet!/ bejelentéssel tette ezt meg.

A balek bál

Majd elérkezett Katalin napja körül a balek bál ideje. Ez az alkalom arra szolgált, hogy a város fiatal, első bálozó, de korosabb hölgytagjai előtt is felvonuljon a balekság, és ismerkedve

bekerüljön a város társadalmába. Nem egy "halálos" szerelem kezdődött a balek bálon.

A megjelent közönség előtt, a Fuchsmajor vezetésével vonult be a bálterembe a balekság. Elől a Fuchsmajor után a bálelnök, majd négyes sorokban a balekság. Egy körsétát téve a teremben, megálltak a Főiskola megjelent vezetője /rektor, dékán/ előtt és a bálelnök engedélyt kért a bál megnyitására. A rektori engedély után a balekság szétugrott és táncba vitte a lányokat. A tánc egy ropogós csárdással kezdődött.

Ezen az éjszakán - a Fuchsmajor előzetes oktatása és irányitása alapján - nem volt szabad lánynak ülve maradni. Akár szép volt, akár csúnya, akár jól táncolt, akár rosszul, állandóan adták őket egymásnak és kérték le egymástól. Igy minden lány nagyon jól érezte magát, jól mulatott, s igy szivesen emlékezett a balek bálra, a balekságra. Ezért szivesen is jöttek el rá, s eseményszámba mentek a Katalin nap körüli balek bálok.

A főiskolás, burs temetés

A balek bál is elmult, s jöttek a munka napjai, a vizsgahónap, majd a főiskolai álarcos bál, s néha egy-egy szakestély. Tavasz lett. Annál megdöbbentőbb volt, amikor jött a hir: meghalt Károly István IV. éves veterán, erdőmérnökhallgató.

Az Ifjusági Kör azonnal közgyülést tartott. A közgyülés kéthetes gyászt rendelt el és hagyományos temetés megtartását határozta el. A gyászidő alatt minden szórakozóhelyen, ahol zene, tánc volt nem lehetett megjelenni főiskolásnak, tilos volt szakestélyt is tartani. A temetést az Ifjusági Kör fizette, bárki is volt a halott. Ez a temetés királyok pompájával vetekedett, de ünnepélyességében és érzéseiben azt messze felülmulta. Ahogy akkor egyik firmám mondta: "Sopronba kell jönnöm meghalni, hogy ilyen temetésem legyen!"

A fekete katafalk lámpáival és füstölgő kandellábereivel megvilágitott ravatal két oldalán a 6 bányainges bányász- és 6 nagyattilás erdész hallgató állt őrséget kivont karddal egész nap egymást váltva. Firmák, balekok jöttek a ravatalhoz, hogy utolsó búcsút vegyenek a halottól.

A temetés este 8 órakor kezdődött. Kivül felállt a temetési menet, amig bent folyt a temetési szertartás. Majd az Ifjúsági Kör elnöke mondott búcsúbeszédet. Végül az alkalmi főiskolai dalárda énekelte el a komor gyászéneket:

"Szerencse fel! Örök végtelen az éj.
Szerencse fel! Rémes az örvény
....."

"Elrejtve ott mélyen a földben alant
Sorstüzte célunkat takarja a hant..."

A koporsót 4-4 bányász és erdész hozta ki vállon a halottas kocsihoz.

Ezután elindult a menet az éjszakai sötétségbe hajló estében. Elől a brennbergi bányász-zenekar fujta a komor temetési dallamokat. Mögöttük két főiskolás hozta a klopacskát -/faharang, kopogó/, ami mögött egy főiskolás haladt, aki a zenekar szünetében a klopacskát fakalapáccsal ütötte. A klopacska tompa hangja a koporsóra hulló rögök zaját idézte. Az ütéseknek ugyanis meg volt egy meghatározott üteme és erőssége.

Ezután a menet diszegyenruhás, kivont kardú vezetője következett, aki után az Ifjusági Kör gyászfátyollal bevont zászlóját hozta egy grubenes bányászhallgató, aki mellett egy-egy kivont kardú, diszruhás bányász és erdészhallgató haladt:

A zászló mögött a diszruhás, kardos köri elnök és alelnök menetelt.

Majd két sorban 8-8 grúbenes bányász következett bányamécscsel /Davy-lámpa/.

Utánuk a bányász és kohász hallgatók szalamanderben /Gänsemarsch/ vagyis kigyóvonalú mozgással bányaméccsel /Davy-lámpa/ a kezükben, mint megannyi fénylő bogár vonult a június este sötétjében.

Az Ifjúsági Kör koszorúját a szalamander mögött két erdész- és egy bányászhallgató hozta, és utánuk egy koszorús kocsin jött a többi.

A halottas kocsi előtt két sorban haladt az erdész díszszázad, puskával a vállán, mögöttük pedig 4-4 koporsóvivő bányász-erdész főiskolás.

Selmeczen fehér, ősi bányászruhába öltözött, farbőrös, zöld bányászsüveges bányász a vállán hozta a koporsót, itt pedig a halottas kocsi következett, mellette kétoldalt a 6-6 díszruhás bányász és erdészhallgató kisérte kivont karddal.

A kocsi után a rokonok, mögöttük a Főiskola oktatói és a fennmaradt hallgatóság menetoszlopa következett, akikkel lezárult a menet.

És az egész gyászmenetet - a bányászzenekartól a hallgatósággal lezárva - kétoldalt waldenes, fáklyát vivő erdészek vették közre.

Csodálatos, lenyügöző látvány volt ez a temetési menet, az est sötétjében imbolygó fényekkel, diszével.

A sírhoz már csak a klopacska egyhangú kopogása kisérte a koporsót. Itt az évfolyamtársak nevében a legjobb barát könnyeitől folytogatva mondta el a búcsúzót.

Ekkor a sir mellett felsorakozott erdész-díszszázad sortüzének dübörgő hangja remegtette meg az éjszakát, majd ezután a főiskolások zenekara eljátszotta a halott kedvenc nótáját. Most felcsendült az ittmaradottakat vigasztaló búcsúdal:

Szóló: " Fiúk! ha majd remeg kezemben
E bús nedűvel telt pohár
....."

Szóló: /:" S ha elmennék is én közületek
majd ismétléskor:

Mind: Fiúk!
Mulassatok, ne sírjatok":/

A sír mellett elvonuló hallgatók egy-egy rögöt dobtak le a lebocsátott koporsóra, utolsó "Jó szerencsét" mondva hozzá. A fáklyákat, a Davy-lámpákat, bányamécseket eloltották, mintegy szimbolizálva az emberi sziv ellobbant, kialudt tüzét.

S az éjszaka sötétjében megindult a négyes tömött sorba összeállt hallgatóság, hogy elparentálja /gyászünnepséget tartson/a halottat.
Szomorú, szó nélküli menetelés ez a parentálás helyéig.

A helyiségben hosszú, csupasz asztalokon tele sörös korsók, amelyek mellett felsorakoztak a bursok, miközben csak a klopacska

hangja szólt. Majd a salamander vezető felszólitására elénekelték a gyászéneket:

"Szerencse fel! Örök végtelen az éj,
Szerencse fel rémes az örvény"
....."

Majd megkezdődött a parentálási szertartás.

Vezető: "Silentium! Ad maestrum salamandrum parati estis",
"Silentium! A szomoru salamanderre készek vagytok/

Egész: "Sumus!" /Készek vagyunk!/

Vezető: "Surgite! Ergo salamander, salamandri, salamandrorum prc defuncto academico silvano: Károly István alias Kopasz" "Eks!"

Az eks után a salamander vezető az üres korsóval kopogni kezdett az asztalon, két hosszu, három rövid kopogással: ta-ta, tatata! Tőle indulóan a jobbra-balra állók egymásután csatlakoztak a kopogáshoz. Kisértetiesen dübörgő zaj lett ez, mint mikor koporsó fedeleket szögeznek. Most a salamander abbahagyva a kopogást korsója fenekével dörzsölni kezdte körösen az asztalt. Ugyanugy, mint a kopogást ezt is átvették egymás után a résztvevők. Az eddigi dübörgés fokozatosan sistergő hanggá szelidült. Amikor az utolsó burs is átvette a dörzsölést, 6-7 együttes surolás után az üres korsót odaütötték az asztal széléhez ugy, hogy csak a füle maradt a kezükben. Soha ne igyon más abból a korsóból, amelyből egy soproni diák emlékére ittak. A korsó fülét gyászszalaggal, amit eddig balkarjukon viseltek, átkötötték és a kamarában a falra akasztották, emlékezésül - valahányszor ránéztek - a kedves halott barátra. Veterán koromban három korsófület őriztem.

Valeta és valetálás

Hamarosan itt volt a tavaszi félév, a valeta, a bucsuzás ideje. A félév elején megalakult a Valéta Bizottság, élén a valéta Elnökkel. A "szalagszentelő szakestély"-en, amelyen a Főiskola meghivott oktatói és hallgatói vettek részt, felkerültek a valetánsok balkarjára a széles, sárgás-zöld, moire szalagok, kinek simán, kinek szépen kihimezve aszerint, hogy

volt-e már választottja, vagy sem. Mert himzett szalagot csak az viselhetett,akinek volt, s csak az himezhette, akit temporáltak. A himzés szépsége pedig arányos volt a szerelemmel.

A szalagszentelő szakestély ugyanugy zajlott le, mint bármelyik más szakestély, csak a hangulat volt ünnepélyesebb. A bucsuzás gondolata okozta ezt, hiszen egy pár hónap és rongy filisterré vedlenek az isteni fényben tündöklő Firmák, veteránok, ultra-supraveteránissimusok. /Akkoriban még sok volt az ősdiák./ De akár négy, akár tiz-tizenöt évet töltöttek itt, igy is elmult, vége a szép, gondtalanul boldog diákéveknek. És ehhez akkoriban még az állástalanság, a munkanélküliség gondja is várt a végző mérnökökre.

A szalagszentelő szakestélyt a valeta elnök vezette, aki a himnuszok és az üdvözlő dalok után mondott bucsubeszédet. Az ittmaradtakat a hagyományok és szokások megtartásával a barátság és testvériség, az összetartozás és az egymást segités ápolására hivta fel, a valetánsokat pedig az Alma Materre való szeretö emlékezésre, s az életben továbbra is a selmecz-soproni hagyományok szerinti összetartásra, egymás mindenkori támogatására emlékeztette és kivánt az életükhöz: Jó szerencsét! Ezután a Főiskola Rektora bucsuzott a valetánsoktól.

Majd éjfélkor elaludtak a lámpák, s bányamécsek /Davy-lámpak/ halvány lángjainak világánál felhangzott:

"Ballag már a vén diák .... tovább ... tovább
....."

amit összeölelkezve, s legtöbbször könnyezve énekelt a valetáns. Majd a valéta-szalag feltevés után befejezésül most már felcsendült a:

"Mindnyájan voltunk egyszer az Akadémián
Leraktunk minden vizsgát, no egy-kettő hiján
....."

"Jó szerencsét, Üdv az erdésznek!"

Éjfél után elindultak azok,akiknek volt már valakijük, hogy szerenáddal köszöntsék és emlékeztessék őket erre az éjszakára.

És ettől kezdve a valétálás napjáig, a valéta-bálig, állandóan hordták mindig látható módon a valeta-szalagot annak jeléül, hogy nemsokára, ki előbb, ki utóbb filiszterré vedlik,

amikor is a zöld, eddig gondtalan hallgató beérve, kilép a gondokkal teli életbe.

Majd junius végén elérkezett a valetálás, a végső bucsu napja. A valetánsok bucsut vettek az Alma Matertől, professzoraiktól, diáktársaiktól, a várostól, vidám éveik kedves helyeitől,a város kedves és még kedvesebb lakosaitól.

A valetálás napján délután a valetánsok már civilben, kalappal a fejükön ballagtak jelezvén, hogy már inkább filisterek, mint isteni fényben tündöklő Firmák, vagy legalább is félláb bal már ott vannak. Kalapjuk körül annyi keskeny, zöld szalagot viseltek, ahány évet listáztak. /Volt, akinek alig fért el a kalapján, kinyomott tetővel is a sok /10-15 db/szalag.

A valetánsok ünnepélyes bucsujával vidám maszkmenet, /un. farsangi karnevál/ menet volt összekapcsolva, amelyet az ifjuság tervezett, készitett és rendezett. Ebben a főiskolai, városi, országos társadalmi és politikai visszásságokat, visszaéléseket figurázták ki, s emellett kacagtató, bohózatszerü jelenetek, vidám képek tarkitották, mintegy feloldva a valetálás, a bucsuzás fölött elhatalmasodó komorabb hangulatot.

A valetálás a következőképpen zajlott le:

A Főiskola főépületének kitárt ajtaján vonult ki a valetálók menetoszlopa, elől a valéta elnökkel. Az elnök és a menet első sora az ajtó vonalában állt meg. Kivül, a kaputól jobbra és balra az Ifjusági Kör Elnöksége diszruhában és a grubenes, waldenes hallgatóság foglalt helyet felsorakozva, valamint a főiskolai cigányzenekar. A nyitott ajtóval szemben a Rektor és a Tanári Kar álltak fel.

A cserfalombból és virágokból kötött valéta csokrot, amely egy embermagasságu, diszesen faragott bot csucsára volt szalagokkal felkötve, egy III. éves hallgató vitte fel a lépcsőn és adta át néhány bucsuszó kiséretében a valéta elnöknek, aki ezt átvéve megindult a menet, miután elénekelte a "Ballag már a vén diák tovább...." dalt.

A menetet a Rektor és a tanári kar vezette, akik a Főiskola kapujáig vezették a valetánsokat, mintegy jelképesen kivezetve őket az életbe, s utjukra bocsátva őket, akiket éveken át készitettek fel, az Alma Mater kebelében az azon kivüli, reájuk váró

Életre. A kapun kivül félreálltak, hogy előttük vonuljon el a valétánsok menete.

Most már elől a főiskolások cigányzenekara haladt, a valetánsok bucsu nótáit kisérve:

"Wenn wir nach Schicksalschlüssen
Aus Schemnitz wandern müssen,
....."

"Ha egykor majd a végzet
Selmeczről menni késztet
....."

Menet közben további, aktuális bursnótákat játszott, kisérve a valetánsok énekét.

A zenekar mögött, vállán a valeta bottal jött a valéta elnök, mögötte hármas-ötös sorokban az összeölelkezett valetánsok. Utánuk az Ifjusági Kör Elnöksége következett diszegyenruhában: bányaingben, vagy nagyattilában és karddal. Az elnök, vállán a köri szalaggal vezette a grubenes, waldenes főiskolai hallgatók menetét.

A menet a Főiskolától a Várkerületen végig menve az Ujteleki és Kossuth Lajos utcákon átvonult az Erzsébetkertig, végig ezer és ezer soproni és vidéki néző sorfala között. A valétamenet mögött jött azután a vidám maszkmenet /filléres gyors mozdonya: "filléres vendég feleséget keres" táblával: Fehér D.professzor szaharai expediciójának paródiája; a "bánfalvai csodatehén"; az uj női nadrágdivat: "Tompora mutatur" táblával; a nagy talpfa panama stb./, amely a valetánsok hagyta komolyabb hangulatot teljesen feloldotta és bizonyitotta az ifjuság bohóságra mindig hajlamos kedélyét.

Este volt a Valeta-bál. Fénypontja éjfélkor volt. Ekkor a zene elhallgatott, a csillárok kialudtak, s a valetánsok kört alkotva a terem közepén levették valéta-szalagjaikat, hogy eltegyék a felejthetetlenül szép diákévek örök emlékeként. Ezután egymás vállát átölelve elénekelték az emlékezés dalát:

"Mindnyájan voltunk egyszer az Akadémián
Leraktunk minden vizsgát, no egy-kettő hiján
....."

Szép idő volt, jö idő volt
Kár, hogy elmult, jaj be kár!
....."
Sopron, Sopron sáros Sopron
Te vagy az oka mindennek!
Sopron, Sopron kedves Sopron
Hogy az Isten áldjon meg!"

A bál alatt az összes valetáns balekjai a valetálók valetakönyvét, valetaivét, vagy kedves "nótáskönyvét" hordták körül, és iratták alá az összes valetálóval, sőt a professzorokkal, jóbarátokkal is. Ezeket legtöbbször diszitő, vagy tréfás, gyakran a burs élet vidám jeleneteit megörökitő rajzokkal is diszitették. Ha nem sikerült a bálon mindenkivel aláiratni, valetálás után vitték el mindenkihez. Az aláirás mellé mindig a vulgo-t és a lakhelyet is odairták. Ezeket megőrizték életük végéig emlékezetül egymásra: bányászok, kohászok és erdészek.

Igy ismertem meg egy év alatt a selmecz-soproni főiskolások szokásait és hagyományait és magamévá téve továbbadtam az utánam következő diáknemzedékeknek. De a hagyományok összetartó erejét életemben mindenütt és mindenkor éreztem bárhova vetett is a sors. Akár balektársaimmal, akár firmáimmal, akár pedig az én balekjaimmal bárhol és bármikor találkoztam, mindenkor és mindenütt azonnal "otthon" éreztem magam és tudtam, hogy mindenben számithatok segitségükre. És különösen elmélyült a barátság és testvériség érzése az évtizedek mulása során keresztszüleim és én, valamint keresztfiaim és közöttem. Bizvást számithattunk mindig egymásra, egymás segitésére.

Az Ifjusági Kör szerepe

Mindezeken tul meg kell még emlékeznünk az összefogó, szervező és nevelő erőről, egy-két olyan szokás emlitésével, amik ebből származóan példázzák azt.

Az egyik ilyen összefogó, s egyben érdekképviseleti erő az Ifjusági Kör /ill. elöde az Akadémiai Kör/ volt, a másik a közösség nevelő ereje.

Az Ifjusági Kör a hallgatók önkéntes egyesülése és egyesülete volt. Elnökét a hallgatóság az elnökválasztó közgyülésen demokratikusan választotta meg. Az elnöki tisztségre jelöléshez legalább harminc köri tag aláirásos / az én időmben/ ajánlására volt szükség, amelyet határidőre kellett a köri titkárhoz benyujtani. A határidő lejártával az elnökjelöltek hivei részéről megindult a korteskedés. Gombjukba füzött selyemszalagra nyomva népszerüsitették: Vivat pl. Mephisto, alias Cimbalinó" a jelöltjüket: Röpiratokat adtak ki, plakátokat ragasztottak. Falakra, keritésekre festve jelent meg egy-egy reggelen az egész városban: "Éljen Mephistó, alias Cimbalinó". Ezt az ellenpárt reggelre "Féljen Mephistó alias Cimbalinó"-ra javitotta át, hogy harmadnap reggelre "Ne féljen Mephistó, alias Cimbalinó"-ra legyen helyesbitve. Kortesnótákat, s az ellenjelölteket gunyoló nótákat irtak és énekeltek a választó gyüléseken.

A választás a választó közgyülésen demokratikusan, titkosan történt. A gyülésen a párthivek legjobb szónokai próbálták utoljára agitálni jelöltjük mellett. Kortesfogásként a jelöltek felnagyitott, vagy tényleges hibáinak és erényeinek felsorolásával az esetlegesen várható előnyt: Pl. a pótvizsgajegyek árának /9,60 P, ma kb. 100 Ft./ leszállitásáért kiállóként, stb. emlegették.

Amikor azonban az elnök személye a szavazások eredménye alapján eldőlt, őt mindenki elfogadta és attól kezdve mellette állva segitette munkáját. Az elnök képviselte a Főiskola Rektora felé a hallgatóság érdekeit, éspedig a Főiskola Tanácsa által kijelölt professzor /tanárelnök/ közbejöttével. A várossal pedig az alelnök tartotta a kapcsolatot.

Az elnök munkáját a szintén megszavazott Köri Választmány segitette. Az ifjuságot érdekló ügyekben azonban a közgyülés döntött. Hajnalig is eltartó viták után azonban a felmerült kérdésekben a többség szavazata döntött. És döntés után mindenki elfogadta az álláspontot és abban az Elnökség mögé állt. Igy teljes mértékben érvényesült a hallgatóság körében a demokratikus centralizmus. Ha a közgyülés, vagy az Elnökség kimondta az

ifjuság teljes részvételét: pl. március 15-ére, temetésre, forradalmi megmozdulásra stb. minden épkézláb hallgató megjelent és lelkesedéssel vett részt azokon, mert a többi feltétlen felelősségre vonta volna távolmaradásáért, ami nem volt éppen kellemes.

Az Ifjusági Kör közgyülése elé került és az döntött olyan esetekben is, amikor valaki vétett a közösség ellen: pl. gyászidőben nem tartotta be a kötelező silentiumot, következetesen távoltartotta magát a közösségtől, vagy megszegte a közösségi határozatokat, idegen nézetekkel és szellemmel próbálta megbontani a közösség egységét /Volksbund/ stb. Az iratlan, de büntető törvény a "verschies" /kiközösités/ alkalmazása volt, amely vagy meghatározott időre /egy hónap, egy év/, vagy egyszersmindenkorra szólt. Óriási nevelő erő rejlett tehát az ifjusági közösségben, amely mindenkit és mindent asszimilált, aki bele került, de ki is vetett magából, ha erre szükség volt.

De nemcsak az egységet, a hagyományok tiszteletét, a közösségi érzést ápolta az Ifjusági Kör, hagyomány volt a testvériség szelleméből eredően a betegekről való gondoskodás: pl. ápoló hallgatók beosztása a beteg mellé, a szegényebbeknél gyógyszerrel, étellel való ellátás stb. A szegény hallgatókat az Ifjusági Kör segélyezte tanszerrel, pénzzel. A pénzügyi alapot, részint hallgatói hozzájárulás, jórészt azonban a végzett hallgatók visszaemlékező adományai, valamint vállalatoktól kapott támogatás képezte. Sajnos és különösen az volt a gazdasági válság /1928-36/ mélypontja idején - nem mindig jött összse a kellő alap. Igy sokszor csak szükös, de éppen ezért igen megfontolt volt a juttatás. Ez a kevés is azonban, mindig a legjobban rászoruló hallgatóknak jutott.

Az Ifjusági Kör képviselte a hallgatóság érdekeit és szólalt fel sokszor forradalmi, sőt lázadó hangon a jövőtlenség, a kilátástalanság, az uralmon lévők kapzsisága ellen. Igy volt ez 1932. március 15.-én, amikor Ruzsinszky László bmh., köri elnök beszédében - a szinház erkélyéről - számon kérte az ifjuság nevében mindezeket. Rendőrökkel akarták elhallgattatni a szónokot, de előre tudtuk, hogy ez igy lesz és minden bejáratot

3-4 főiskolás őrzött kardosan, fokossal és megakadályozta, hogy a rendőrök bejussanak az erkélyre. Igy az egész beszéd, illetve az akkori felfogás szerint "lázitás a társadalmi rend ellen" elhangozhatott. Az ünnepség után az ifjuság fegyelmezetten, rendben elvonult. Csak az elnökszónoknak került három évi listázásába ez a beszéd, mivel egyes vizsgáit, mint megbélyegzett forradalmárnak, egyes érintetteknél csak ennyi év alatt sikerült letennie.

Ez az egység: a hagyományok haladó ápolása, a forradalmi szellem, a gondoskodás tette az Ifjusági Kört, illetve az abban egyesült hallgatóságot olyan közösségi nevelő erővé, amelyben összeolvadt az idegen hallgató a magyarral, a gazdag a szegénnyel, az arisztokrata a bányászgyerekkel, és elfogadta és élte annak szellemét, szemléletét, ápolta a hagyományok szellemében, a barátságot és testvériséget, kirekesztve magából és távol tartva minden, ennek megbontására való törekvést. Ilyen kisérletek különösen a "József Nádor Müszaki és Gazdaságtudományi Egyetem"-hez való csatolás után, 1934-ben, mind a kormány /Gömbös Gyula/, mind és a különböző "bajtársi" egyesület /Emerikana, Hungaria, Csaba st./ részéről megindultak, de eredmény nélkül végződtek. Győzött a selmecz-soproni, a hagyományokból sarjadt szellemi egység.

Néhány befejező szó.

Befejezésül szabad legyen még egy példával illusztrálnom, hogyan is született egy-egy diákszokás, ami esetleg a hozzáfüzött szellemi tartalom esetén hagyománnyá válhat:

1932-ben, a gazdasági válság mélypontján érkezett Sopronba, junius első hetének vasárnapján az első, un. "filléres gyors". Ilyen akkoriban 75 %-os utazási kedvezménnyel indult Budapestről az ország nagyobb, vagy nevezetesebb városaiba / a MÁV igy próbált némi utasforgalmat és jövedelmet biztositani magának a pénzszüke világban/. Viszont előtte, szombat este, a Sörgyár udvarának árnyas gesztenyefái alatt szakestély volt. Erről, - a kellemes éjszakában -, hárman /Maróthy L.-Mirk I. és jómagam/, hazafelé tartva, a hosszu gyalogséta alatt azon tanakodtunk, hogy ha már ennyi embert ideszállit a MÁV, ne

csak a soproni-vörössel , a várostoronnyal és más inni- és látnivalóval ismerkedjenek - az másutt is van - hanem valami olyant kellene bemutatni, amit másutt nem láthatnak. S a két, örök tréfamesternek pattant ki az agyából: a Hunyadi utcai kőkut tetején ülő kőhattyut kellene megtollasitani, mert ilyet nem mindenütt lehet látni.

Nosza haza párnáért, szakácsnét felkölteni, lisztért, csiriznek és rajta. Remekül sikerült. A hajnali szürkületben pompásan mutatott a "tollas-kőhattyu". Ezután a jól megérdemelt pihenésre térve korán felkeltem, hogy szemügyre vegyem a napvilágnál a hajnali remekmüvet. És mit láttam: ott állt a kőhattyu mellett egy rendőr, miközben két ember surolta le a kőhattyuról a tollat. Hiába! nem volt humorérzéke a rendőrségnek.

Igy minden kárbaveszett. De mégse. A kőhattyu mellé épült az Ifjuság KISZ müvelődési háza. És a szalagszentelő szakestélyek után a valetánsok minden évben ujra és ujra betollazták a kőhattyut. Igy vált szokássá. Már csak szellemi tartalommal kell felruházni, hogy hagyománnyá váljék.

Hagyomány volt a selmecz-soproni főiskolások között mindig a vidám tréfálkozás, egymás ugratása. Ezek közül emlékként számos fennmaradt és adódott tovább szájról-szájra: Pl:" a darabont főispán beiktatása", ami az ifjuság forradalmi érzelmeiből és a reakcióval szembeni ellenállásával összefüggő, igen komoly helyzetnek egy, az egész országra szóló tréfával való feloldásával végződött Selmeczen! a balekfogás /diszbalek fogás/ évente megujuló ugratásai; a riff-kabil sorozás; az afrikai vadászat tréfája stb. Ezek is mind segitettek szinessé, felejthetetlenné tenni életünk legszebb éveit.

Steingrube nagyközség

Egyrészt a régi szokásokat, másrészt a humoros, mókás, de komoly hátterü tréfálkozást az 1880 évben kiteljesedett magyaros és magyarositást igénylő szellem is gyarapitotta, megalapitva "Steingrube nagyközség"-et, Selmecz "kisközség"-nek az uj, az akadémiai épületek alatti és körüli területére kiterjedően.

A képzelt, régi nemesi kurai körül elterülő nagyközségben még erősen érezhető az elkülönités a parasztok és a virilisek, valamint a szellemi előkelőséget képező tisztes belső és a kupaktanács tagjai közt. Azután a német és a tót ajku lakosság között a magyarságot, az akkori magyar falu életét, magyaros szokásait kellett megismertetni, illetve a magyar nyelvre kellett rászoktatni őket. Végül a nagyközség körébe tartozó hallgatók magyaros mulatságának és jókedvének kiélését is szolgálta, az akkoriban megszünt "Burschenschaft" helyett. Magyaros mulatságán azért a bor volt az itóka és borozgatás közben tárgyalták meg a nagyközség hivatalos ügyeit is. Mindezek mellett az ebben a városrészben lakó akadémikusok közötti barátságot és kedélységet ápolta.

A Sopronba átültetett Steingrube nagyközség területe a volt Déli-vasuti vonal fölötti városrészre terjedt. A községháza az egykori Rákóczi vendéglőben volt /amit a főiskolások a tulajdonos neve után csak Sas vendéglőnek emlegettek/. Alapszabálya soha sem volt hivatalosan elismerve, illetve jóváhagyva. De a szigoruan betartott előirások és szabályok - a corpus juris /Korpás Julis néven idézték/ Fozmán Gyula emh. összeállitásában 1896 óta meg voltak, s igy maradtak ránk is.

Magam, mint községi vályogvető, s a bandában a másodprimás vettem részt a nagyközség életében, sok-sok vidám és kedves estét töltve el a kupaktanácsokon, a "gyesznótoros" farsangi czé-czókon a mai Pannoniában és ökrös szekereken kivonulva a községházától az egykori "Hubertus"-i vendéglő körüli juniálisokon, továbbá vidám költözködésekben, ördögüzésekben, stb.

Hosszu volna és nem férne be ebbe a keretbe leirni egy-egy rendezvényt és annak humorát. Igy csak a Corpus jurist mellékelem ide másolatban, abban minden bennefoglaltatik, s aki érti a bötüt az okulhat belőle.

Főiskolás költözködés

Végül, ha egy főiskolás lakást változtatott és költözködnie kellett, nem vett igénybe háztól-házig szállitást, hanem

azt is hagyományos szokással és vidámsággal hajtotta végre, egyrészt mert rendszerint fuvarra nem tellett, de ha igen, akkor is jobban tudta felhasználni másra, másrészt pedig mert ez volt a szokás:

Elől jött a költözködő, kezében az akkor sokak által hordott fokost, vagy kardot, sőt csak egy rajzsint hozva. Mögötte az összecsődített balekság libasorban, akik egyenként hozták a költözkodő Firma ingóságait kézben, vagy esetleg a nehezebbeket talicskán tolva. Igy vonultak végig a városon, hogy mindenki láthassa. Minden utcasarkon megálltak, ahol is a költözködő a haladási irányt közlekedési rendőrként beintette. Természetesen a költözködést áldomás követte, ami ismét vidám órákhoz vezetett.

Hát ilyen volt a soproni főiskolás élete. Éppen ezért az itt kötött barátság nemhogy halványodott, de egyre jobban elmélyült. S régi barátokkal való ritka találkozások alkalmával fokozza az örömet a visszaemlékezés a közös élményekre, mindarra, amit az eddigiekben megpróbáltam érzékeltetni, s amikor még:

"Mindnyájan voltunk egyszer az Akadémián!"

Jó szerencsét! Üdv az erdésznek!

Eredeti forrás: Tassonyi Ernő: Aki a párját keresi a Főiskolai Kör kiadásában 1905-ben Selmeczbányán.

Alábbi összefoglaló mutatja a Kapocs eddigi számait, tartalmukat a XVI. évf. /1979-80/ 16. szám 19-21. oldalán ismertettük .

A KAPOCS megjelent számainak jegyzéke 1965 - 1981. között.

Év	Évfolyam	Számok az évben		Év	évfolyam	Számok az évben	
1965	I	1, 2, 3	3	1972	-	-	-
1966	II	4	1	1973	VIII	12	1
1967	III	5,6	2	1974	IX	13	1
1968	IV	7,8	2	1975	-	-	-
1969	V	9	1	1976	X	14	1
1970	VI	10	1	1977	-	-	-
1971	VII	11	1	1978	XI	15	1
				1979/80/	XII	16	1
				1981	XIII	17	1
Összesen 16 évben 17 szám.				~~1982~~	~~XIV~~	18	1
1984, I.		20	20	1984	XV	20	1

20 52.